

Στρογγυλό Τραπέζι Διαβούλευσης

«Ποια είναι η αρχική γνώμη των εμπλεκόμενων μερών σε σχέση με τις κατευθύνσεις της νέας Οδηγίας 720/2015/EK για την μείωση της χρήσης της πλαστικής σακούλας; Συνοπτικές τοποθετήσεις (3') από εκπροσώπους των εμπλεκόμενων μερών.»

Προεδρείο: Γ. Παπαθεοδώρου, Καρποδίνη, Ρ. Χαριτοπούλου, Φ. Κυρκίτσος

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Να ευχαριστήσουμε το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών το οποίο μας φιλοξενεί. Ο χώρος είναι πάρα πολύ κατάλληλος ακριβώς για την διαβούλευση που κάνουμε.

Θα ξεκινήσουμε τώρα μια διαδικασία μικρών τοποθετήσεων όλων των φορέων και ανάλογα του χρόνου μπορούν να επεκτείνονται. Ξεκινάμε με μια σειρά, περίπου όπως στο πρόγραμμα που έχετε. Εμείς θα καλούμε τους φορείς και θα παρακαλούσαμε πολύ ο κάθε ένας που σηκώνεται να λέει το ονοματεπώνυμό του και ποιον φορέα εκπροσωπεί πάρα πολύ καθαρά.

Να ξέρουμε όλοι ότι από εδώ και πέρα μαγνητοσκοπείται η διαδικασία ακριβώς γιατί θέλουμε να καταγράψουμε χωρίς κανένα διαμεσολαβητή τις απόψεις όλων των φορέων. Για αυτό τον λόγο δεν θέλαμε να γίνει πολύ συζήτηση πριν αλλά να γίνει τώρα και να την μαγνητοφωνήσουμε και η οποία βέβαια θα σταλεί σε όλους σας, τα μαγνητοφωνημένα πρακτικά, ενώ πρόκειται να κρατήσουμε επίσης μαγνητοφωνημένα πρακτικά σε όλες τις συναντήσεις μας τα οποία θα επεξεργαστούμε και θα έχουμε όλοι πρόσβαση σε αυτά, για να δούμε πώς προχωράμε.

Θα έλεγα να ξεκινήσουμε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος εάν θέλει η κυρία Καρποδίνη ή κάποιο άλλο στέλεχος να τοποθετηθεί. Το ερώτημα που θέτουμε για αυτή την πρώτη τοποθέτηση είναι «εάν κρίνουμε ότι η Οδηγία η συγκεκριμένη 720/2015 είναι στη σωστή κατεύθυνση ή δεν είναι». Θέλουμε καταρχήν ένα σχόλιο σε αυτό, στο πνεύμα της Οδηγίας εάν είναι στη σωστή κατεύθυνση. Εάν συμφωνήσουμε στο πνεύμα θα βρούμε και την λεπτομέρεια αλλά να δούμε καταρχήν εάν συμφωνούμε στο πνεύμα.

ΚΑΡΠΟΔΙΝΗ, Υπουργείο Περιβάλλοντος: Καλησπέρα σε όλους.

Ευχαριστώ για αυτή την ευκαιρία που δίνετε στο Υπουργείο και σε εμένα να απαντήσω σε αυτή την ερώτηση. Θέλω να ξεκινήσω λέγοντας ότι η Οδηγία αυτή τη στιγμή είναι μια δημοσιευμένη Οδηγία, άρα απορρέουν από αυτή κάποιες υποχρεώσεις. Είναι στη σωστή κατεύθυνση; Αυτό συζητήθηκε κατά τη διάρκεια την νομοπαρασκευαστική όπου εξετάστηκε κατά πόσο η Οδηγία που είχαμε μέχρι τότε, δηλαδή η 9462 που αφορά τις συσκευασίες, ήταν αρκετή ώστε να περιορίσει τα απόβλητα των πλαστικών που προέρχονται ακριβώς απ' αυτές τις σακούλες.

Φεύγοντας λίγο από το γραπτό κείμενο θέλω να σας πω ότι η ανάγκη να πάρουμε μέτρα περιορισμού κατανάλωσης των πλαστικών σακουλών μεταφοράς κάτω από 50 microns, είναι αποτέλεσμα τελικά της επιτυχημένης εφαρμογής της Οδηγίας για τις συσκευασίες. Φτάσαμε σε ένα σημείο δηλαδή που έχουμε μία συσκευασία η οποία έχει

πολύ μεγάλη διάδοση αλλά δεν μπορούμε να την διαχειριστούμε με περιβαλλοντικά ορθό τρόπο.

Έχουμε καταφέρει να μειώσουμε το βάρος της τόσο πολύ ώστε να υπάρχει πολύ μεγάλη δυσκολία στα ευρωπαϊκά συστήματα διαχείρισης αποβλήτων να την μαζέψουν και να την ανακυκλώσουν. Η ανάγκη να υπάρξει μία ρύθμιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο προήλθε από το γεγονός ότι υπήρχε πολύ μεγάλη διαφοροποίηση στις επιδόσεις των κρατών μελών με πολύ καλές επιδόσεις σε αυτούς που είχαν ήδη επιβάλει μέτρα περιορισμού αντίστοιχα με αυτά που επιβάλλει η Οδηγία. Αυτά τα κράτη μέλη είχαν και τις καλύτερες πληροφορίες, δηλαδή είχαν πληροφορίες σχετικά με το πόσες σακούλες καταναλώνονταν στην διοικητική τους επικράτεια και με το πόσο ήταν το κόστος διαχείρισής τους και είχαν προχωρήσει και σε πρωτοβουλίες ώστε να αντικαταστήσουν τα υλικά τα οποία είναι για το μεγαλύτερο μέρος της Ε.Ε. υλικά εισαγωγής, με υλικά τα οποία θα τα ονομάζαμε φυσικά. Δηλαδή έχουμε πλαστικά αυτή τη στιγμή στην ευρωπαϊκή αγορά που υποκαθιστούν με υλικά διατηρήσιμα μέρος του πλαστικού από το οποίο κατασκευάζονται οι σακούλες.

Θα ήθελα λίγο να αναφερθώ- και θα προσπαθήσω να είμαι πολύ σύντομη- στο νομοπαρασκευαστικό στάδιο το οποίο εξέτασε τόσο το αν θα ήταν σκόπιμο να διατηρηθεί η υφιστάμενη κατάσταση, για την οποία και προέβλεψε ότι δεν θα υπήρχε όξυνση του προβλήματος όπως υπάρχει σήμερα, αλλά δεν θα μπορούσε να βελτιωθεί η κατάσταση χωρίς τη λήψη δεσμευτικών μέτρων. Εξέτασε επίσης τη δυνατότητα να υπάρξει μία εθελοντική δέσμευση από ένα σημαντικό τμήμα του τομέα της λιανικής πώλησης να σταματήσει η διάθεση τέτοιων σακουλών δωρεάν, αλλά η υλοποίηση αυτής της δέσμευσης δεν μπορούσε να εξασφαλιστεί από ικανό ποσοστό λιανεμπόρων σε επίπεδο Ε.Ε.

Εξετάστηκε επίσης η πιθανότητα να τεθεί ένας κοινός στόχος μείωσης σε επίπεδο Ε.Ε. αλλά εκεί ετέθη το θέμα κατά πόσο τα στοιχεία που έχουμε αυτή τη στιγμή είναι και ομογενή και αξιόπιστα. Σημειώνω ότι η καινούργια Οδηγία μιλά για αριθμό πλαστικών σακουλών κατά κεφαλήν, ενώ η Οδηγία για τις συσκευασίες μιλά για στόχους επί του βάρους. Επίσης, κατά πόσο θα ήταν νόμιμο και δυνατό να θεσπιστεί μια πλήρης απαγόρευση, πράγμα όμως που δεν θα ήταν σύμφωνο με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των αγαθών στην Ε.Ε.

Έγινε μία προσπάθεια λοιπόν να υπάρχει μία αναλογική ρύθμιση αναγνωρίζοντας ότι θα έπρεπε να υπάρξει ένα μέρος των υλικών συσκευασίας, λεπτές σακούλες μεταφοράς με πάχος κάτω από τα 50 microns, οι οποίες τείνουν να μην επαναχρησιμοποιούνται, να γίνονται απόβλητα πιο γρήγορα συντελώντας στη ρύπανση. Είναι αυτές για τις οποίες δεν αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά βραχυπρόθεσμα το επίπεδο ανακύκλωσής τους. Άρα, έχει εξεταστεί το μέτρο και ως προς την αναλογικότητα και ως προς τη συμβατότητά του με την υπόλοιπη νομοθεσία της Ε.Ε.

Αφήνει κάποια ευελιξία η Οδηγία αυτή τη στιγμή για το ποια μέτρα ακριβώς πρέπει να ληφθούν. Βέβαια, πρέπει οπωσδήποτε να ληφθούν δύο μέτρα. Είτε να επιτευχθεί μία μείωση η οποία θα είναι στο μισό αυτού που έχει υπολογιστεί ως κατά κεφαλήν μέση κατανάλωση της Ε.Ε. έως το 2019, δηλαδή στις 90 λεπτές σακούλες και επίσης υπάρχει μία πρόβλεψη να μην παρέχονται δωρεάν στα σημεία πώλησης των αγαθών και προϊόντων λεπτές πλαστικές σακούλες από τις 31 Δεκεμβρίου 2018, εκτός εάν

ληφθούν μέτρα αντίστοιχης αποτελεσματικότητας. Οπότε θα έλεγα πως καλό είναι οι επόμενες συζητήσεις να επικεντρωθούν πρώτον, στο εάν υπάρχουν τέτοια μέτρα αντίστοιχης αποτελεσματικότητας και δεύτερον, ποιο θα πρέπει να είναι το μείγμα των μέτρων που θα πρέπει να ληφθούν, ώστε να πετύχουμε όσο το δυνατόν χαμηλότερη κατανάλωση.

Ευχαριστώ.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Να ευχαριστήσουμε την κυρία Καρποδίνη.

Θα συνεχίσουμε με την Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή εάν είναι εδώ κάποιος εκπρόσωπος. Είχε πει η κυρία Τσώνη ότι θα έρθει και θα την ξανακαλέσουμε αργότερα.

Θα συνεχίσουμε με την κυρία Ρόζυ Χαριτοπούλου που είναι Διευθύντρια του Ε.Ο.ΑΝ, ως εκπρόσωπο του Ε.Ο.ΑΝ.

Ρ. ΧΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ, Εκπρόσωπος Ε.Ο.ΑΝ: Καλησπέρα και από εμένα. Καταρχάς να ευχαριστήσω τον κύριο Κυρκίτσο για την πολύ ενδιαφέρουσα διοργάνωση και είναι και ευκαιρία να ευχαριστήσω και για έναν λόγο παραπάνω, γιατί όντως έχουμε ολιγωρήσει και σαν Υπουργείο και σαν Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης. Πρέπει να πιάσουμε το θέμα λίγο πιο ζεστά και να προετοιμάσουμε ό,τι θα πρέπει να γίνει και πρέπει να πούμε ότι εξαιτίας των ημερομηνιών που είναι αρκετά σφικτές μέχρι τον Νοέμβριο του 2016, θα πρέπει να εναρμονίσουμε την Οδηγία. Εγώ δεν θα ήθελα να επεκταθώ σε αυτό, θα παρακαλούσα όμως την κυρία Τριτοπούλου, που είναι η αντίστοιχη υπεύθυνη και χειρίζεται το θέμα από τον Οργανισμό Ανακύκλωσης, να μας πει δυο λόγια για το τι έχουμε προετοιμάσει και τι θα θέλαμε να κάνουμε από ' δω και στο εξής.

Για να απαντήσω όμως στον κύριο Κυρκίτσο, θεωρώ ότι εννοείται πως είναι ενδεδειγμένο και πρέπει να προχωρήσουμε σε μέτρα μείωσης και θα πρέπει απλώς σε αυτό τον κύκλο ή και σε έναν πιο διευρυμένο να συζητήσουμε για το ποια θα πρέπει να είναι τα βέλτιστα για τη δική μας χώρα και τη δική μας δομή λειτουργίας και της κοινωνίας και της αγοράς. Αυτά είναι τα βασικά που πρέπει να συζητήσουμε.

Ευχαριστώ.

ΤΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ, Εκπρόσωπος Ε.Ο.ΑΝ: Συνεχίζοντας και εγώ να πω ότι μέρος του Ε.Ο.ΑΝ. που είναι στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του και η εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης αλλά και η εισήγηση νομοθετικών προτάσεων, σε συνεργασία με το αρμόδιο τμήμα που είναι το Τμήμα Εναλλακτικής Διαχείρισης και Ανακύκλωσης του ΥΠΕΚΑ, έχουμε ξεκινήσει και βλέπουμε κάποιες δράσεις στο πλαίσιο της εναρμόνισης της Οδηγίας.

Όπως ειπώθηκε και το πρωί, τα μέτρα πάνω -κάτω τα ξέρουμε, τα λέει η Οδηγία, είναι στόχος και οικονομικό αντίτιμο. Είναι το πλέον εύκολο να τα βάλουμε σε μία Οδηγία, σε ένα χαρτί, να τα καταγράψουμε και να προχωρήσουμε. Το σημαντικό όμως για εμάς είναι αυτά τα μέτρα να υλοποιηθούν. Να γίνουν αποδεκτά από τους εμπλεκόμενους φορείς που είστε όλοι εδώ εσείς σήμερα, να γίνουν αποδεκτά από την κοινωνία, από τους ίδιους τους καταναλωτές και από τους πολίτες.

Στο πλαίσιο αυτό έχουμε ξεκινήσει και σχεδιάσαμε δύο πιλοτικά προγράμματα σε δύο νησιά, στην Τήνο και στη Σαντορίνη, τα οποία ήρθαν αυτά σε εμάς και το ζήτησαν, γιατί ήδη σχεδίαζαν να προχωρήσουν στο πρόγραμμα μείωσης της πλαστικής σακούλας.

Επιλέξαμε και εμείς να γίνουν τα πιλοτικά προγράμματα σε νησιά γιατί θεωρήσαμε ότι είναι κλειστά συστήματα με εύκολα προσδιορίσιμες ροές ανθρώπινου δυναμικού και αγαθών. Έτσι θα μπορέσουμε να δούμε την αποτελεσματικότητα των δράσεων που θα γίνουν στο πρόγραμμα αυτό και να βγουν κάποιου δείκτες. Επίσης θα δούμε μετά πώς θα μπορέσει να επεκταθεί και στον υπόλοιπο ιστό της χώρας.

Οι κύριες δράσεις θα είναι εκπαιδευτικές, οι οποίες θα γίνουν και από μέρος του Ε.Ο.ΑΝ. αλλά κάποιες θα γίνουν εξ ολοκλήρου από τους δήμους γιατί δεν μπορούμε να βρισκόμαστε εκεί καθημερινά, όπως επίσης και δράσεις εθελοντικής συμμετοχής όλων των σούπερ μάρκετ και των μεγάλων καταστημάτων στα νησιά τα οποία θέσουν ένα οικονομικό αντίτιμο στη χρήση της πλαστικής σακούλας. Παράλληλα θα διανεμηθεί δωρεάν η υφασμάτινη τσάντα την οποία θα παράξει ο Οργανισμός μας.

Το σημαντικό επίσης είναι, όπως ειπώθηκε και πριν, να μην αντικαταστήσουμε την πλαστική σακούλα με μία χάρτινη σακούλα. Βέβαια, είναι καλύτερες προς το περιβάλλον, αλλά αυτό πλέον δεν είναι δράση πρόληψης, καθώς θέλουμε να μειωθούν τα απορρίμματα εκτός των άλλων. Οπότε, αυτό που μας ενδιαφέρει είναι και η αλλαγή συμπεριφοράς. Είναι κάτι το οποίο θα προσπαθήσουμε να το μετρήσουμε και στα πιλοτικά προγράμματα.

Επίσης, είναι πολύ σημαντικό, κάτι που ήδη ειπώθηκε το πρωί, η ένταξη των προγραμμάτων μείωσης της πλαστικής σακούλας να επιφέρει εκτός από το θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον το οποίο είναι δεδομένο και δεν το συζητάμε φαντάζομαι όλοι μας εδώ, να υπάρχει και ένα αντίστοιχο θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία και στην οικονομία. Όπως είδαμε και με τις θέσεις εργασίες οι οποίες ενδεχομένως αν είναι να μειωθούν, και αυτό θα το εξετάσουμε, ίσως θα πρέπει από τώρα στη νομοθετική ρύθμιση να ληφθούν κάποια μέτρα και κάποια κίνητρα, για μεταποιητικές ίσως δράσεις και αντί π.χ. για την κατασκευή πλαστικής σακούλας να έχουμε κατασκευή κομποστοποιήσιμης σακούλας.

Όλα αυτά τα διερευνούμε και στο πλαίσιο του Ε.Ο.ΑΝ. και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και σαφώς θέλουμε συνέργειες με το DEBAG, είμαστε σε δύο νησιά και θέλουμε να υπάρξει συνέργεια και με το νησί της Σύρου που θα γίνουν οι δράσεις από το πρόγραμμα και σαφώς θα συμμετέχουμε και σε όλες τις διαβουλεύσεις.

Ευχαριστώ.

ΕΚΤΟΣ ΜΙΚΡΟΦΩΝΟΥ: Θα ήθελα να κάνω μια ερώτηση για τις υφασμάτινες σακούλες. Ο Οργανισμός έχει παραγωγή πάνινων σακουλών;

ΤΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ: Όχι, εννοούσα ότι θα τις χρηματοδοτήσει.

Ρ. ΧΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ, Εκπρόσωπος Ε.Ο.ΑΝ: Μπορούμε να το ξεκινήσουμε και αυτό αλλά όχι στο άμεσο μέλλον.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Υπάρχει εκπρόσωπος από κάποια Περιφέρεια; Γιατί μας είχαν δηλώσει κάποιοι εκπρόσωποι ότι θα έρθουν. Υπάρχει εκπρόσωπος από την ΚΕΔΕ;.. Ναι. Ελάτε στο πάνελ.

Γ. ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ, πρώην Δήμαρχος Λαμίας, μέλος του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ: Εκπροσωπώ τον κύριο Πατούλη, ο οποίος εύχεται καλή επιτυχία. Είναι ένα θέμα που απασχολεί προφανώς την Αυτοδιοίκηση. Καταρχήν θα απαντήσω στο πρώτο ερώτημά σας πολύ σύντομα. Η κλασική πλαστική σακούλα προφανώς δυσκολεύει και την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση και βέβαια με την κλασική της μορφή της πολύχρονης αποδόμησής της δυσκολεύει και το περιβάλλον μας. Άρα νομίζω είναι προφανές ότι η Οδηγία είναι προς την σωστή κατεύθυνση.

Επιτρέψτε μου να πω ότι η χρήση της πλαστικής σακούλας συνδέεται με μια καταναλωτική κουλτούρα που έχει αναπτυχθεί και στην ελληνική κοινωνία.

Δεν θα μιλήσω ως αιρετός αλλά ως καταναλωτής. Πηγαίνω με την γυναίκα μου στο σούπερ μάρκετ. Σε όσα είναι δωρεάν η σακούλα, η γυναίκα μου θα πάρει τις περισσότερες σακούλες για να τις χρησιμοποιήσει για χίλιες δυο χρήσεις. Σε όσα σούπερ μάρκετ χρεώνεται, θα πάρει μία, βαριά δύο. Άρα, λοιπόν, το μέτρο το οποίο εφαρμόστηκε σε πάρα πολλές χώρες και έχει σχέση με τη χρέωση της πλαστικής σακούλας νομίζω ότι είναι το πρώτο μέτρο προς το οποίο θα πρέπει να κατευθυνθούμε.

Εμείς οι Έλληνες στα λόγια είμαστε καταπληκτικοί. Περιβαλλοντικά είμαστε οι πιο ευαίσθητοι απ' όλους, στην πράξη όμως είμαστε ακριβώς το αντίθετο. Είπα προηγουμένως ότι υπήρξα για τέσσερις τετραετίες Δήμαρχος γιατί προσπάθησα στην πόλη μου, επειδή ήμουν και Πρόεδρος Επιτροπής Περιβάλλοντος της ΚΕΔΕ για πολλά χρόνια, και έφερα τέσσερις κομποστοποιητές και μοίρασα κάδους οικιακής κομποστοποίησης. Αποτέλεσμα; Ελάχιστο. Μηδέν. Τίποτα! Γιατί ο κόσμος δεν έχει στην πράξη την κουλτούρα αυτή που θέλουμε να δημιουργήσουμε. Φταίει η Αυτοδιοίκηση; Φταίει και η Αυτοδιοίκηση προφανώς. Άρα, πού μπορεί η Αυτοδιοίκηση να παίξει σημαντικό ρόλο; Σε αυτό που επίσης είπατε που είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση του κόσμου. Εκεί η Αυτοδιοίκηση μπορεί να παίξει πολύ σημαντικό ρόλο. Τι είχα εφαρμόσει εγώ στην πόλη μας τότε; Εφάρμοσα την βιοδιασπώμενη σακούλα σε συμφωνία με τα σούπερ μάρκετ, με καλά νομίζω αποτελέσματα.

Άρα, λοιπόν, σαν πρώτη προσέγγιση του θέματος και κρατώντας τις έντεκα παρατηρήσεις που κάνατε θα έλεγα σε πρώτη φάση:

- ενημέρωση
- χρέωση της σακούλας και
- χρήση της βιοδιασπώμενης σακούλας.

Ευχαριστώ.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Εννοείτε της κομποστοποιήσιμης ή της οξο-διασπώμενης;

Γ. ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ: Αυτή που εξαφανίζεται μετά από λίγο καιρό. Εμείς εκεί στην πόλη μας χρησιμοποιούσαμε αυτή, με συγχωρείτε δεν είμαι και ειδικός, αυτή που ύστερα από λίγο καιρό διασπάται μόνη της, τρίβεται.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Και οι οξο-διασπώμενες και οι κομποστοποιήσιμες μετά από λίγο καιρό εξαφανίζονται, απλώς είναι διαφορετικές σακούλες. Η μία είναι από πατάτα – καλαμπόκι η άλλη είναι από πρώτη ύλη πολυαιθυλένιο. Αυτή είναι η διαφορά. Και με πρόσθετα που έχει μέσα.

Γ. ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ: Εμείς χρησιμοποιούσαμε αυτήν που τρίβεται.

ΕΚΤΟΣ ΜΙΚΡΟΦΩΝΟΥ: Άρα, δεν ήταν βιοδιασπώμενη.

Γ. ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ: Συγχωρήστε μου το λάθος.

ΚΑΡΠΟΔΙΝΗ: Ελπίζω να ακούγομαι. Θέλω να κάνω μια τεχνική παρέμβαση και ενδεχομένως θα σας λυθούν οι απορίες. Αυτή τη στιγμή σε ευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχει πρότυπο μόνο για αυτές που κομποστοποιούνται και μάλιστα σε συνθήκες βιομηχανικής κομποστοποίησης. Αν διαβάσετε την Οδηγία, θα διαπιστώσετε ότι δεν υπάρχει κάτι που να σχετίζεται με την οικιακή κομποστοποίηση, ούτε υπάρχει αυτή τη στιγμή νομικά ορισμένος ο όρος «βιοδιασπώμενο πλαστικό» ή όπως θέλετε να το πείτε.

Άρα περιμένουμε από τον ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, την CENELEC, μέσα στο 2016 να μας δώσει ένα πρότυπο που θα αφορά την οικιακή κομποστοποίηση αφενός και θα ορίζει τι είναι κομποστοποιήσιμο και τι είναι βιοδιασπώμενο αφετέρου. Έχει ήδη η ίδια Οδηγία ξεχωρίσει τις οξο-βιοδιασπώμενες, οι οποίες ουσιαστικά έχουν έναν παράγοντα μέσα τους που τεμαχίζει το πλαστικό σε μικρότερα κομμάτια και λέει ότι αυτές δεν μπορούν να σημαίνονται σαν βιοαποδομήσιμες. Γιατί το λέει αυτό; Γιατί στην περίπτωση των σακουλών αυτών, του υλικού αυτού, για να το πω πιο απλά, δεν έχεις μια διαδικασία βιοδιάσπασης.

Άρα στο περιβάλλον μένουν μικρά κομμάτια πλαστικού. Ναι μεν η οπτική ρύπανση είναι μικρότερη γιατί δεν την βλέπεις, αλλά αυτή τη στιγμή δεν έχουμε στοιχεία για το τι κάνουν αυτά τα πλαστικά τόσο στο χερσαίο όσο και στο θαλάσσιο περιβάλλον. Άρα, δεν μπορούμε να πάμε σε μία λύση της οποίας δεν ξέρουμε τις περιβαλλοντικές της επιπτώσεις.

Χ. ΣΙΒΡΗΣ, Χημικός Μηχανικός, τέως μέλος της Ένωσης Βιομηχανιών Πλαστικών: Μπορώ να διακόψω, γιατί μάλλον η ενημέρωσή σας δεν είναι πλήρης. Η οξο - διασπώμενη σακούλα έχει τρόπους ελέγχου εάν είναι και βιοδιασπώμενη ή όχι. Αυτά λοιπόν είναι από διαπιστευμένα εργαστήρια και έχουν ήδη ελεγχθεί και υπάρχουν. Η Ε.Ε. αναγνώρισε την ιδιαιτερότητα αυτής της κατηγορίας των προϊόντων με αποτέλεσμα αυτήν τη στιγμή να γίνονται έλεγχοι, εξετάσεις και έρευνες οι οποίες τον Νοέμβριο του 2017, αν δεν κάνω λάθος, θα αποφανθεί αν επίσης η τεχνολογία οξο-βιοδιάσπασης μπορεί να μπει σε βιοδιασπώμενο προϊόν.

Μιλάμε πλέον για πετροχημικά προϊόντα, το πολυαιθυλένιο δηλαδή, που θα έχει αυτά τα πρόσθετα, αν θα θεωρηθεί βιοδιασπώμενο ή όχι. Αυτό το λέω γιατί η ομήγυρη, αν κατάλαβα από τις ερωτήσεις των κυριών, δεν το ξέρει το θέμα. Το θέμα είναι όπως σας το λέω εγώ, μπορείτε να το ελέγξετε.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Η συζήτηση πάει πάρα πολύ καλά και σας το λέω εγώ που συνεδριάζω στο Πανεπιστήμιο που είναι πολύ χειρότερα τα πράγματα. Σας θεωρώ εξαιρετικό ακροατήριο και να μην έχετε καμία αμφιβολία. Αυτά που λέτε τα σχόλια μεταξύ σας, αυτά εμείς στο Πανεπιστήμιο είναι το «καλημέρα» που λέμε κάθε φορά που μπαίνουμε στην αίθουσα συνεδριάσεων.

Να συνεχίσουμε. Απ' όσο γνωρίζω ο Δήμαρχος Αλοννήσου δεν ήρθε σήμερα, παρόλα αυτά έγινε μία πολύ καλή παρουσίαση. Αν υπάρχουν εκπρόσωποι των Επιμελητηρίων εδώ, από το Βιομηχανικό και το Εμπορικό Επιμελητήριο Αθήνας υπάρχει κάποιος εκπρόσωπος;

Αν υπάρχει εκπρόσωπος του Δημάρχου της Τήνου ευχαρίστως να έρθει να μιλήσει.

Λ. ΑΡΜΑΟΣ, Δημοτικός Σύμβουλος Τήνου: Για το θέμα το εξειδικευμένο δεν έχω να κάνω κάποια παρατήρηση. Θέλω να συγχαρώ για την οργάνωση και επίσης να ευχαριστήσω τον Ε.Ο.ΑΝ. γιατί αποδέχθηκε την πρότασή μας να ενταχθούμε στο πρόγραμμα και θα καταβάλουμε κάθε προσπάθεια. Ήδη έχουμε ξεκινήσει κάποιες προσπάθειες με ενημέρωση των καταστηματαρχών του Εμπορικού Συλλόγου, των σούπερ μάρκετ και βρισκόμαστε σε συνεννόηση για την πρώτη επικοινωνία που θα έχουμε με τον Ε.Ο.ΑΝ. για την εφαρμογή και την υλοποίηση αυτής της δράσης.

Σας ευχαριστώ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Εμείς ευχαριστούμε πάρα πολύ. Προχωράμε και πάλι. Είπαμε για Βιομηχανικό και Εμπορικό Επιμελητήριο Αθήνας δεν είναι κάποιος εκπρόσωπος απ' όσο αντιλαμβάνομαι. Από το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθήνας;.. ΤΕΕ; ... Δεν υπάρχει κανείς.

Οπότε πάμε στον εκπρόσωπο του Συνδέσμου Βιομηχανιών Πλαστικών Ελλάδος.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ, εκπρόσωπος Συνδέσμου Βιομηχανιών Πλαστικών Ελλάδος (Σ.Β.Π.Ε.): Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 720/2015 είναι σαφής. Λέει ότι οι χώρες μέλη έχουν το δικαίωμα να εναρμονίσουν την εθνική τους πολιτική κατά τον προσφορότερο τρόπο για την μείωση χρήσης των πλαστικών σακουλών. Εμείς, οι βιομηχανίες των πλαστικών ερχόμαστε εδώ με μία διάθεση συνεργασίας πάνω σε αυτό το θέμα, παρά το γεγονός ότι ορισμένοι εκ των μελών του συγκεκριμένου προγράμματος δεν έχουν και τα καλύτερα των αισθημάτων για τις πλαστικές σακούλες.

Δεν ερχόμαστε εδώ για να υποστηρίξουμε τη δουλειά μας με την στενή έννοια του όρου. Δεν ερχόμαστε εδώ για να πούμε ότι θα χάσουμε τζίρο, θα χάσουμε το ένα και το άλλο. Ερχόμαστε εδώ για να συμβάλουμε στο μέτρο που εμείς μπορούμε στην αντιμετώπιση του γενικότερου προβλήματος της ρύπανσης του περιβάλλοντος. Επομένως, θα κάνουμε κάθε προσπάθεια να συμμετάσχουμε με εποικοδομητικό τρόπο, αλλά για να γίνει αυτό δεν αρκεί να βλέπουμε μεμονωμένα το θέμα των πλαστικών σακουλών. Πρέπει να βρούμε όλους εκείνους τους παράγοντες οι οποίοι υπεισέρχονται στο πρόβλημα και να τους αντιμετωπίσουμε όλους μαζί.

Όπως και πριν είπα στην παρέμβασή μου στην παρουσίαση του κυρίου Παπαθεοδώρου, αν δεν εγκλωβίσουμε τα απορρίμματα στις χωματερές τα εναλλακτικά

υλικά συσκευασίας θα καταλήξουν στη θάλασσα. Είπε ο κύριος Παπαθεοδώρου ότι, απ' αυτά τα απόβλητα που υπάρχουν στις θάλασσες το 28% είναι πλαστικές σακούλες. Θα πρόσθετα, και διορθώστε με αν άνω λάθος, το 28% από αυτά που βλέπουμε. Αυτά που δεν βλέπουμε πόσα είναι και πόσο επηρεάζουν το θαλάσσιο περιβάλλον;

Το περιεχόμενο των πλαστικών σακουλών, γιατί οι σακούλες τι είναι ένα υλικό συσκευασίας, όλα αυτά τα οποία φθάνουν έχουμε εξετάσει ή προτιθέμεθα να εξετάσουμε τι επιπτώσεις έχουν στο θαλάσσιο περιβάλλον; Και αν παίρνοντας μέτρα για την πλαστική σακούλα ώστε να προστατεύσουμε το περιβάλλον έχουμε εξετάσει εάν υπάρχουν κι άλλα προϊόντα τα οποία είναι και αυτά σημαντική πληγή για το περιβάλλον και εάν προτιθέμεθα να πάρουμε μέτρα για τον περιορισμό της χρήσης τους ή ενδεχομένως για κατάργησή τους; Εάν τα δούμε όλα αυτά τα πράγματα θα έχουμε κάνει μία μεγάλη προσπάθεια ώστε τα συμπεράσματα αυτής της διαβούλευσης να είναι και πειστικά και ασφαλή.

Δεν θέλω να μακρηγορήσω αλλά θέλω εδώ να εκφράσω μία απορία η οποία θα με βοηθήσει εμένα προσωπικά να παρακολουθήσω με ενεργότερο τρόπο την πορεία της διαβούλευσης στους επόμενους κύκλους. Πήραμε μία επιστολή από τον κύριο Μεντή, η οποία λέει ότι: τελικός στόχος του προγράμματος LIFE DEBAG είναι η εναρμόνιση της εθνικής πολιτικής με την Οδηγία 720/2015. Η απορία μου είναι η εξής: το LIFE DEBAG από ποιον πήρε την εξουσιοδότηση, ώστε να προχωρήσει σε αυτή την εναρμόνιση και γιατί δεν κάλεσαν και εμένα, έναν άλλο φορέα, να προχωρήσω σε αυτήν την εναρμόνιση; Θα με βοηθήσει πάρα πολύ να καταλάβω πού βρίσκομαι.

Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Νομίζω ότι μπορώ να προχωρήσω. Να ευχαριστήσω τον κύριο Κασελίνη για την παρέμβασή του. Την άκουσα πολύ προσεκτικά, όπως πολύ προσεκτικά συζητήσαμε.

Εκείνο που θα ήθελα να σας απαντήσω επί της ουσίας τώρα για το θέμα που βάλατε πρώτο, ότι είναι το 28% πλαστική σακούλα, είναι ακριβώς αυτό έτσι όπως το είπα. Είναι το 28% πλαστικές σακούλες στις ελληνικές θάλασσες μέχρι σήμερα σε όσες περιοχές έχουμε μελετήσει. Προφανώς το υπόλοιπο 72% είναι άλλου τύπου πλαστικό και άλλα υλικά. Όλες αυτές οι κατηγορίες βρίσκονται κάτω από τον τίτλο Marine Litter που είναι το task 10 στην θαλάσσια στρατηγική. Αν θέλετε να σας πω, μάλλον το 28% είναι πολύ υποτιμημένο ως παρουσία της πλαστικής σακούλας στο θαλάσσιο περιβάλλον, γιατί εμείς εντοπίσαμε στον πυθμένα το 28%. Αντιλαμβάνεστε ότι στον πυθμένα δεν καταλήγει εύκολα μια πλαστική σακούλα, η οποία είναι πάρα πολύ επιπλεύσιμη. Είναι άλλο ένα 38% που επιπλέει στην επιφάνεια του θαλάσσιου περιβάλλοντος και υπάρχει και μια πολύ μεγάλη κατηγορία, η οποία είναι αδιευκρίνιστη και για την Ε.Ε., για το ταξίδι του πλαστικού στα μεσόνερα, το οποίο δεν το έχουμε προσεγγίσει επιστημονικά ακόμα.

Συνεπώς, είναι πολλαπλασιαστικό το ποσοστό αυτό ως παρουσία της πλαστικής σακούλας στο θαλάσσιο περιβάλλον. Αυτό που θέλω να πω είναι ότι το ανησυχητικό κομμάτι δεν είναι αυτά τα ποσοστά. Αυτά τα ποσοστά είναι ανησυχητικά και αποδίδουν απόλυτα την πραγματικότητα. Τα πιο ανησυχητικά όμως είναι, όπως είπα και στην παρουσίασή μου και το τόνισα κατ' επανάληψη αλλά προφανώς είναι ένα πράγμα που

τονίζω αλλά κανείς δεν θέλει να το λάβει υπόψη, δεν το κάνετε από πρόθεση, ακόμα και ο κόσμος δεν το αντιλαμβάνεται. Είναι η κατακερμάτιση, τα μικροπλαστικά. Δεν φαίνεται το μικροπλαστικό αλλά αυτή τη στιγμή οι θάλασσές μας και ο παγκόσμιος ωκεανός έχει γίνει σούπα από μικροπλαστικά, με τεράστιες οικολογικές επιπτώσεις στο άμεσο μέλλον.

Αυτό είναι το κυρίαρχο θέμα αυτή τη στιγμή.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Άρα λέτε ότι τα πλαστικά έχουν τη μεγαλύτερη ευθύνη για τη ρύπανση του περιβάλλοντος και όλα τα άλλα προς το παρόν δεν θα τα εξετάσουμε.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Όταν λέω κάτι, σας παρακαλώ μη με συμπληρώνετε και μην μου βάζετε λόγια. Ξέρω πολύ καλά τι λέω. Μην υπονοείτε ότι λέω κάτι άλλο.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Ερώτηση κάνω.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Α, ωραία.

ΚΑΡΠΟΔΙΝΗ: Νομίζω μας αδικείτε λίγο, αυτούς δηλαδή που ασχολούνται με την διαμόρφωση πολιτικής, υπό την έννοια ότι υπάρχουν ήδη πολιτικές που παράγουν αποτελέσματα που σχετίζονται με τον περιορισμό έως και την απαγόρευση ουσιών, όπως οι έμμονοι οργανικοί ρύποι, πρόσφατα έχει υπογραφεί και αναμένουμε να τεθεί σε ισχύ η σύμβαση για τον υδράργυρο και λέω τα πιο σημαντικά για να λάβετε υπόψη σας ότι δεν κοιτάμε μόνο αυτό το οποίο είναι οπτικά εμφανές και δεν είναι ο στόχος μας να περιορίσουμε μόνο την οπτική ρύπανση.

Αλλά θα συμφωνήσω ότι είναι ένα μέτρο που στρέφεται για πρώτη φορά εναντίον ενός ορισμένου καταναλωτικού αγαθού. Πραγματικά αυτό είναι ίσως η διαφορετικότητα αυτής της Οδηγίας, σε σχέση με την Οδηγία πλαίσιο για τις συσκευασίες. Αλλά η ιδιαιτερότητα της κατάστασης επέβαλε ένα τέτοιο μέτρο. Στην διαβούλευση συμμετείχαν πάνω από αν θυμάμαι καλά 5.000 Ευρωπαίοι, οι οποίοι έδωσαν την γνώμη τους, μεταξύ των οποίων και η βιομηχανία. Στόχος δεν είναι να στραφούμε ενάντια στην βιομηχανία όσο να τροποποιήσουμε τις διαδικασίες και τα υλικά με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχουν μικρότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Μα εγώ δεν είπα αυτό. Εγώ είπα αν και για άλλα προϊόντα έχουν γίνει μελέτες, αν έχουν ληφθεί ή αν πρόκειται να ληφθούν μέτρα. Δεν είπα εγώ ότι εστράφη η Ε.Ε. εναντίον των βιομηχανιών πλαστικών.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Να διευκρινίσουμε κάτι. Το DEBAG και το πρόγραμμα LIFE δεν έχει στόχο να κάνει την διαβούλευση και να υποκαταστήσει Υπουργεία, τον Ε.Ο.ΑΝ. ή οποιονδήποτε. Μία από τις δράσεις του είναι ότι θέλει να συμβάλει επειδή έχει κάποια τεχνογνωσία και έχει ενδιαφέρον. Γι'αυτό και προτάθηκε προς την Ε.Ε. στο πρόγραμμα LIFE DEBAG να συμπεριληφθεί και μία δράση διαβούλευσης, ώστε να μπορέσει να γίνει η διαβούλευση που θα έπρεπε να γίνεται σε πάρα πολλά θέματα που πάμε να προχωρήσουμε με νομοθετικές ρυθμίσεις, να γίνει με έναν πολύ συγκροτημένο και συντεταγμένο τρόπο. Αυτό το κατάλαβε και το Υπουργείο και ο Ε.Ο.ΑΝ. γι'αυτό και γίνεται υπό την αιγίδα του. Την εποπτεία της διαβούλευσης την έχει πάντα το Υπουργείο Περιβάλλοντος και ο Ε.Ο.ΑΝ., εμείς βοηθάμε και θέλουμε να συμβάλουμε.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Να μην αφήνουμε κάτι αναπάντητο. Νομίζω ότι είναι καλό για να γνωριζόμαστε και να είναι πιο γόνιμη η διαβούλευση.

Κύριε Κασελίμη, είμαι ο τελευταίος ωκεανογράφος που θα πει ότι μόνο το πλαστικό ρυπαίνει το θαλάσσιο περιβάλλον. Μπορώ να σας απαριθμήσω εκατοντάδες ουσίες που ρυπαίνουν το θαλάσσιο περιβάλλον, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για αυτό.

Στη δεκαετία του 60' και του 70' και η Ευρωπαϊκή Ένωση και όλες οι χώρες επιμέρους έχουν πάρει διάφορες πολιτικές προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, κυρίως από βιομηχανίες από διατηρητέες ουσίες δηλαδή, από βαρέα μέταλλα και έχει γίνει προς αυτή την κατεύθυνση σπουδαία δουλειά και σας τα λέω αυτά γιατί ως χημικός μηχανικός θα τα αντιλαμβάνεστε.

Η ιδιαιτερότητα του πλαστικού είναι ότι είναι ένας σύγχρονος ρύπος. Ένας ρύπος για τον οποίο τα τελευταία 10 – 15 χρόνια αντιλαμβανόμαστε τις επιπτώσεις του στο θαλάσσιο περιβάλλον. Αυτός είναι ένας καινούργιος κίνδυνος, που ακόμα δεν ξέρουμε απολύτως όλες του τις διαστάσεις.

Πολύ χαρακτηριστικά σας αναφέρω το εξής. Τα μικροπλαστικά, όπως νομίζω η ομήγυρη γνωρίζει, έχουν τη δυνατότητα να ρουφούν οποιονδήποτε ρύπο υπάρχει διασκορπισμένος στο θαλάσσιο περιβάλλον. Άρα γίνονται πυρήνες επιπλέον ρυπογόνων ουσιών και όταν τις καταπίνει ένας οργανισμός, αυτές οι ουσίες εκτός από το μικροπλαστικό απελευθερώνονται στον οργανισμό του. Δηλαδή υπάρχει εν εξελίξει έρευνα η οποία δείχνει πραγματικά το πλαστικό το οποίο αν το πάρουμε παμμεσογειακά, θα έλεγα ότι η Μεσόγειος είναι η θάλασσα με την μεγαλύτερη παρουσία πλαστικού απ' όλες στις έρευνες που έχουμε κάνει, γιατί είμαι σε ένα διεθνές φόρουμ. Έχουν γίνει μόνο 25 – 30 έρευνες ωκεανογραφικές στην Μεσόγειο θάλασσα και το ποσοστό του πλαστικού είναι 65%, ενώ στον παγκόσμιο ωκεανό είναι κάτω από το 50% αυτή τη στιγμή. Απλώς σας το αναφέρω. Αυτό που λέμε στην ευρωπαϊκή Οδηγία το task 10 Marine Litter.

Χ. ΣΙΒΡΗΣ: Εκείνο που θα σας προτείνω είναι το εξής. Οι δύο βασικές πηγές οι οποίες δίνουν το λεπτό πλαστικό είναι η συσκευασία και οι σακούλες. Θα πρέπει να ενημερωθείτε από τις εισαγωγές και από τους ντόπιους κατασκευαστές, που δεν υπάρχουν είναι μόνο η ΔΙΑΧΟΝ που φτιάχνει το προπυλένιο για συσκευασίες όπως σοκολάτες, γκοφρέτες, μακαρόνια κτλ.

Αυτά τα νούμερα είναι πάρα πολύ σοβαρά. Όπως σοβαρά νούμερα είναι και οι σακούλες. Επειδή εσείς στους ελέγχους που κάνετε, που δεν τους αμφισβητεί κανείς, δεν είστε σε θέση να διακρίνετε από πού προέρχεται αυτό, για παράδειγμα εάν προέρχεται από συσκευασία ή από σακούλες, θα πρότεινα να πάρετε τα στοιχεία κατανάλωσης αυτών των δύο προϊόντων που είναι απλό και εύκολο και ανάλογα να διανείμετε την ευθύνη αυτών των προϊόντων.

Αυτό θα είναι η σωστή αντιμετώπιση, πιστέψτε με.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Έχει καταγραφεί η άποψή σας. Αναφέρεστε αποκλειστικά στα μικροπλαστικά, γιατί όλα τα megalitter που λέμε είναι αναγνωρίσιμα και είναι η πλαστική σακούλα, δεν έχουμε κάνει λάθος στην ταξινόμηση αυτή.

Χ. ΣΙΒΡΗΣ: Ούτε από την σακούλα μπορείτε να το καταλάβετε.

Δ. ΜΑΝΤΗΣ, χημικός μηχανικός, πρόεδρος Συνδέσμου Βιομηχανιών Παραγωγής Υλικών και Συσκευασίας (ΣΥ.ΒΙ.Π.Υ.Σ.): Καταρχήν θέλω να ευχαριστήσω για αυτή την πρόσκληση. Είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα φόρουμ – ημερίδα και είμαι σίγουρος ότι και η εξέλιξη θα είναι επίσης ενδιαφέρουσα, θα μας διαφωτίσει και θα βγάλουμε κάποια συμπεράσματα.

Δύο, τρία σημεία θέλω να τονίσω επί της νέας ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Είναι πραγματικότητα. Αυτή είναι η απόφαση της Ε.Ε. Όπως λέμε σε κάποιες ημερίδες και σε κάποια συνέδρια στο εξωτερικό, χρησιμοποιούμε την έκφραση «ship has gone» δηλαδή αυτό έχει αποφασιστεί, εκεί θα πάμε. Αναμένουμε, γιατί υπάρχουν κάποια άλλα τρία σημεία τα οποία είναι πολύ βασικά σε αυτή την Οδηγία και αναφέρθηκαν από τους προηγούμενους ομιλητές.

Είναι τρεις αποφάσεις – περιορισμοί που πρέπει να διευκρινιστεί τι θα γίνει με τις σακούλες. Ποια θα είναι η ελληνική στρατηγική με τις σακούλες που έχουν πάχος κάτω από τα 15 microns; Ένα αυτό. Αναμένουμε κάποιες αποφάσεις τα επόμενα χρόνια για τις κομποστοποιήσιμες σακούλες απ' την Ε.Ε. όπως αναφέρεται στην Οδηγία αυτή και περιμένουμε κάποια στοιχεία για τις οξο-βιοδιασπώμενες.

Εγώ είμαι πολύ αισιόδοξος. Στην αρχή όταν μελέτησα την Οδηγία ήμουν απαισιόδοξος. Βλέποντας όμως τα εργαλεία τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί και αναπτυχθεί στο εξωτερικό, είδα ότι υπάρχουν λύσεις. Για παράδειγμα θα σταθώ σε κάτι στο οποίο μελετώ αυτή τη στιγμή, ένα πολύ επιτυχημένο πείραμα στην Αμερική, όπου στα σημεία πώλησης στα σουπερ μάρκετ γίνεται διαλογή της πλαστικής σακούλας. Αυτές οι σακούλες δεν επαναχρησιμοποιούνται. Αυτές τις επεξεργάζονται και πολλές απ' αυτές ξαναγίνονται σακούλες. Επίσης ακόμα πιο σημαντικό. Μέρος αυτών παράγει ενέργεια. Το American Chemical Society (ACS) έχει κάνει πολλές μελέτες που λένε ότι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτά τα παράγωγα των πετροχημικών ως πυλώνες παραγωγής ενέργειας και ως πυλώνες ανάκτησης του ίδιου του πολυμερούς. Ακόμα γίνονται αυτή τη στιγμή στην Αμερική μελέτες για παραγωγή πετρελαίου από τα πολυμερή, τα πλαστικά.

Υπάρχουν πάρα πολλά εργαλεία. Η φαρέτρα που μας παρέχει η διεθνής εμπειρία και βιβλιογραφία είναι πολύ μεγάλη. Θα χαρούμε να συμμετάσχουμε ως ΣΥ.ΒΙ.Π.Υ.Σ στις επόμενες διαβουλεύσεις, για να βρούμε ποιο είναι το μοντέλο το οποίο είναι εφαρμόσιμο στην Ελλάδα.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πρόσφατα δημοσιεύθηκε απ' την Deloitte μία μελέτη που περιγράφει τις θέσεις εργασίας και τα οφέλη της κάθε ευρωπαϊκής οικονομίας από τα συστήματα ανακύκλωσης. Οι πλαστικές σακούλες αντιπροσωπεύουν κάτι το οποίο είναι ακριβό και το οποίο κατά την εκτίμησή μου δεν πρέπει να το πετάμε αλλά πρέπει να το συλλέγουμε για να λαμβάνουμε τα οφέλη από αυτό το χρήσιμο πολυμερές.

Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον κύριο Μαντή. Θα ένα μεγάλο άλμα στη σειρά και θα μιλήσει επειδή έχει μία υποχρέωση και πρέπει να φύγει άμεσα ο κύριος Χαραλαμπίδης από τη Greenpeace.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ, εκπρόσωπος Greenpeace: Σας ευχαριστώ πολύ για την κατανόηση και για την ευκαιρία. Ευχαριστώ πάρα πολύ τους οργανωτές. Θα προσπαθήσω να είμαι κατά το δυνατό σύντομος.

Ξεκινώντας να απαντήσω στην ερώτηση που έθεσε ο κύριος Κυρκίτσος. Μια γενική απάντηση θα ήταν ότι οι ευρωπαϊκές οδηγίες συνήθως έρχονται αργά και συνήθως έρχονται με ένα τρόπο ο οποίος ήδη έχει επιβληθεί από την πραγματικότητα. Άρα δεν είναι έκπληξη ότι κάτι τέτοιο έρχεται και κανείς δεν μπορεί να δηλώσει έκπληκτος ότι κάτι τέτοιο είναι μπροστά μας.

Συνήθως οι Οδηγίες έρχονται μετά από πολλά χρόνια επεξεργασίας, των οποίων επεξεργασιών είμαστε όλοι ενήμεροι, άρα κανείς μας και κανείς ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να δηλώνει έκπληξη ότι «*ωχ Θεέ μου ήρθε μια Οδηγία η οποία αλλάζει τα πράγματα*». Άρα όπως είπε και ο προηγούμενος ομιλητής το ζητούμενο είναι το πώς θα πάμε εκεί και όχι το αν θα πάμε εκεί.

Σε αυτή την κατεύθυνση το πνεύμα του τύπου να δούμε ποια άλλα προβλήματα έχουμε κι αν είναι άλλα προβλήματα πιο σημαντικά δεν βοηθάει. Είμαι 30 χρόνια στο χώρο του περιβάλλοντος από αυτά τα 25 σαν νεαρός τότε ωκεανογράφος, τώρα όχι τόσο νεαρός, θυμάμαι από τότε το εάν η πετρελαϊκή ρύπανση είναι πιο σημαντική από την ρύπανση από τα χημικά, αν τα χημικά είναι πιο σημαντική ρύπανση από κάτι άλλες κατηγορίες τοξικών αποβλήτων, αν, αν, αν... Τελικά το καθένα έχει την συμβολή του και το καθένα έχει τη δική του ρύθμιση και την δική του νομοθετική λύση τέλος πάντων.

Κάποια στιγμή ήρθε και η ώρα του πλαστικού. Δεν είναι κάτι καινούργιο. Θα διαφωνήσω με τον κύριο Παπαθεοδώρου στο αν είναι καινούργιο το πλαστικό. Ναι η πλαστική σούπα είναι κάτι καινούργιο. Αυτό είναι κάτι καινούργιο. Είναι κάτι το οποίο βλέπουμε τώρα και υπάρχουν περιοχές ακόμα και στα δικά μας νερά όπου όντως το νερό έχει σταματήσει να είναι υγρό και είναι σχεδόν ρευστό από το πλαστικό. Υπάρχουν περιοχές που ξέρουν πάρα πολύ καλά οι ψαράδες μας εδώ και πάρα πολλά χρόνια, όπου η πλαστική σακούλα κυρίως είναι αυτή που τους απαγορεύει να ψαρέψουν εκεί. Έχουν αμολήσει εκεί και έχουν κόψει πάρα πολλά δίχτυα, πάρα πολλά παραγάδια. Γιατί; Γιατί με το που πλησιάζουν τα μέρη εκείνα έχει καταστραφεί το εργαλείο τους.

Θα έλεγα λοιπόν κλείνοντας, αντί να δούμε πως μπορούμε να το καθυστερήσουμε, αν θέλετε επιτρέψτε μου να γίνω λίγο κυνικός, μία σχεδόν πάγια ελληνική αντιμετώπιση της Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας είναι να την καθυστερήσουμε και να ζητάμε εξαιρέσεις. Ας πρωτοτυπήσουμε μία φορά. Ας πάμε στο πνεύμα της και ας δούμε πώς μπορούμε αυτό το πράγμα, εφόσον έχει απώλειες, εφόσον κάποιος πληγώνεται από αυτό να δούμε πώς μπορούμε να το καλύψουμε αυτό το πράγμα, πώς μπορούμε να το κάνουμε όσο γίνεται λιγότερο επώδυνο και να δούμε τι ευκαιρίες δίνονται. Επίσης θα θελα να δώσω συγχαρητήρια στους οργανωτές για τη διαδικασία της διαβούλευσης. Είναι κάτι καινούργιο για την κοινωνία μας, είναι κάτι το οποίο αν το είχαμε ξεκινήσει πριν από αρκετά χρόνια θα ήμασταν αλλού αυτή τη στιγμή, νομίζω ότι ανεξαρτήτως αντικειμένου και μόνο το γεγονός ότι καθόμαστε και ανταλλάσσουμε απόψεις, χωρίς να σημαίνει ότι στο τέλος θα συμφωνήσουμε, αλλά ξέρουμε τουλάχιστον ποια είναι τα pros και τα cons, ποια είναι τα σημεία συμφωνίας, ποια είναι τα σημεία διαφωνίας και

κυρίως ποιες είναι οι ουσιαστικές αντιρρήσεις και τα προβλήματα κάποιων ομάδων, σημαίνει ότι σίγουρα θα τα λάβουμε υπόψη όταν καταλήξουμε σε οποιαδήποτε απόφαση. Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Χαραλαμπίδη. Εκπροσώπους αλυσίδων σούπερ μάρκετς έχουμε;

ΒΡΟΥΖΗ, εκπρόσωπος σούπερ μάρκετ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν θα κάνουμε κάποια τοποθέτηση σε αυτή τη φάση.

Καλησπέρα ονομάζομαι Βρούζη, είμαι από την ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ. Δεν ξέρω αν υπάρχουν και άλλοι συνάδελφοι από άλλες εταιρείες, οπότε ούτε θα θελα να κάνω κάποια τοποθέτηση όσον αφορά την Οδηγία. Το γεγονός βέβαια ότι είμαστε εδώ υποδηλώνει ενδιαφέρον και το καλωσορίζουμε. Μπορώ να υποσχεθώ ότι θα είμαστε και στις επόμενες συναντήσεις προκειμένου να παρθούν κάποιες αποφάσεις.

Από 'κει και πέρα η ΑΒ γνωρίζετε ότι είναι μία απ' τις πλέον περιβαλλοντολογικά ευαίσθητοποιημένες εταιρείες. Αναφέρθηκε προηγουμένως για το ατομικό σύστημα ανακύκλωσης που διαθέτει, για τα πράσινα καταστήματα. Ένα από τα μέτρα μάλιστα που αναφέρατε το έβδομο για την επιδότηση της επαναχρησιμοποιούμενης τσάντας το κάνει ήδη.

Δύο πράγματα που θα 'θελα ίσως να βάλω στο τραπέζι για τις επόμενες συναντήσεις είναι: το ένα πως θα διαχειριστούμε αυτή τη δύναμη της συνήθειας και της αλλαγής. Σίγουρα μέσα από εκπαίδευση μέσα από ευαίσθητοποίηση. Είναι κάτι πολύ δύσκολο. Για την οικονομική επιβάρυνση δεν θα θελα να εκφράσω άποψη σε αυτή τη φάση και σίγουρα όλα αυτά τα μέτρα, η μία έτσι σταδιακή αν θέλετε και όχι κατευθείαν από το πρώτο στο έκτο στο τελευταίο θα βοηθούσε και στην αλλαγή νοοτροπίας και στην βέλτιστη λύση και πρακτική που θα ακολουθήσουμε. Ευχαριστώ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ την κυρία Βρούζη.

ΓΙΑΝΝΑΡΗΣ, εκπρόσωπος σούπερ μάρκετ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ: Και εμείς, συνάδελφοι, δεν θέλουμε να πούμε πάρα πολλά. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία σίγουρα είναι και προς την σωστή κατεύθυνση μιας και αυτό είναι το ερώτημα των τοποθετήσεων τώρα και πρέπει να εφαρμοστεί όπως ακούστηκε και προηγουμένως. Το ποιο μείγμα απ' τις πρακτικές που θα ακολουθηθούν σαφώς θα προκύψει και μέσα από τέτοιες ενέργειες όπως αυτή και από τις νομοθεσίες. Είναι σαφές ότι από τις πρακτικές που είδαμε και παρουσιάστηκαν και τις έχουμε δει, έχουν εφαρμοστεί αυτή που δείχνει ότι έχει την πιο άμεση απόδοση είναι αυτή που χρεώνει την σακούλα, δεν είναι όμως η λύση γιατί είναι θέμα νοοτροπίας, ο καταναλωτής πρέπει να μάθει, πρέπει να καταλάβει ότι αυτό το πράγμα έχει μία αξία, πρέπει να το χρησιμοποιούμε με ένα κάποιο τρόπο, δεν είναι άνευ αξίας, τώρα το έχει συνδυάσει σαν κάτι άνευ αξίας και σίγουρα κάτι που το παίρνει μα κάθε αγορά. Δεν είναι σίγουρα το μόνο μέτρο.

Πρέπει να συνοδευτεί από βασικά ενημέρωση του καταναλωτή ώστε ο καταναλωτής να είναι ευαισθητοποιημένος. Ένα πλάνο ενεργειών που θα είχε και μέσα καταστήματα λιανικής αλλά και έξω από αυτά, ένα πλάνο ενεργειών που θα οδηγούσε τον καταναλωτή στο να καταλάβει και να ευαισθητοποιηθεί ο ίδιος για την ανάγκη μείωσης χρήσης πλαστικής σακούλας θα ήταν αυτό που χρειαζόταν. Βεβαίως, εδώ υπάρχουν και άνθρωποι και απ' το χώρο των πλαστικών και οτιδήποτε που μπορούν να μας προτείνουν και κάποιες λύσεις που ίσως περιβαλλοντολογικά δεν είναι τόσο κακές, κάποιες άλλες λύσεις. Δεν είναι απλή υπόθεση.

Απλώς θα συμφωνήσω με τους επιστήμονες πως είναι κάτι που πρέπει να γίνει άμεσα και γρήγορα. Το περιβάλλον δεν μπορεί να περιμένει. Τα άλλα θα τα βρούμε. Και εμείς εκφράζουμε απ' την ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ στην διάθεση σας να συνεργαστούμε στο απόλυτο δυνατό επίπεδο με την εφαρμογή οποιοδήποτε μέτρων επιλεγούν. Ευχαριστώ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ κύριε Γιάνναρη. Εκπρόσωπος από σούπερ μάρκετ υπάρχει κάποιος άλλος;

Εκπρόσωπος ΣΕΔ συσκευασίας υπάρχει;

Γ. ΡΑΖΗΣ, Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ) : Να ξεκινήσω και να πω μην πυροβολείτε τον αγγελιοφόρο. Θέλω να πω ότι το γεγονός το ότι δημιουργείται η εντύπωση ότι εδώ γίνεται μια διαβούλευση στο πλαίσιο ενός προγράμματος LIFE είναι γιατί τουλάχιστον την Εταιρεία Ανακύκλωσης, δεν ξέρω για τους υπόλοιπους, δεν την είχε προσκαλέσει η πολιτεία για να γίνει μια διαβούλευση από την πολιτεία για αυτό το ζήτημα.

Καλώς γίνεται αυτή η συζήτηση εδώ, ευχαριστούμε πολύ τους οργανωτές, θα είναι πολύ χρήσιμο νομίζω και για την πολιτεία, αλλά θα έλεγα ότι οι οργανωτές είναι από τις πιο σοβαρές φωνές που και την βιομηχανία θα μπορούσαν να την ακούσουν και να βρεθεί μια προσέγγιση αν είναι δυνατόν στα πλαίσια και αυτής της διαβούλευσης ώστε να παρουσιαστεί αργότερα στην πολιτεία όταν και αν κληθούν οι παράγοντες να συμμετέχουν σε μια διαβούλευση οργανωμένη πια από την πολιτεία.

Το δεύτερο που θα ήθελα να πω είναι ότι ίσως αξίζει τον κόπο το να ξεκαθαρίζουμε για όλους ποιο είναι το μέγιστο του προβλήματος το οποίο έρχεται να αντιμετωπίσει η Οδηγία, η οποία βεβαίως υπάρχει και εφόσον υπάρχει, προφανώς πρέπει να δούμε πως θα την εφαρμόσουμε, εγώ μπαίνω πάντως στον πειρασμό να λέω παρόλο που υπάρχει ας δούμε και λίγο και τη φιλοσοφία. Ακούγονται θέματα που έχουν σχέση με την ορθολογική χρήση πόρων, άρα να μειώσουμε τη χρήση κάποιου υλικού για να βοηθήσουμε την ορθολογική χρήση πόρων. Δεν είναι επαρκές στα αυτιά κάποιων. Γιατί για όλα τα υλικά θα έπρεπε να έχουμε ορθολογική χρήση και να προσπαθούμε να έχουμε ορθολογική χρήση υλικών. Και ξέρω ότι υπάρχουν βέβαια και στην Ευρωπαϊκή Ένωση οδηγίες που έρχονται κλπ. Ένα είναι αυτό λοιπόν. Δεν το θεωρώ κύριο.

Ένα δεύτερο είναι δημιουργεί παραπάνω προβλήματα η πλαστική σακούλα στην προσπάθεια ανακύκλωσης της; Και ναι και όχι. Είναι μια ενδιαφέρουσα άποψη, θα έλεγα πάλι δεν είναι κύρια, θα επανέλθω. Νομίζω ότι θα βοηθήσει όλους τους παράγοντες να

προσπαθήσουμε να δούμε το κύριο πρόβλημα σε αυτό που είναι η ανεξέλεγκτη διασπορά της πλαστικής σακούλας στο περιβάλλον. Εκεί είναι το πρόβλημα και αυτό είναι που έρχεται με μια νομοθεσία πια η Ε.Ε., γιατί ο νομοθέτης έχει αποφασίσει ότι δεν μπορεί να περιμένει άλλα μέτρα και έρχεται και παρεμβαίνει και λέει και αυτά τα μέτρα θα πρέπει να ληφθούν για να μειώσουμε τελικά την αιτία του προβλήματος που είναι ακριβώς η ανεξέλεγκτη διασπορά στο περιβάλλον. Θα μου επιτρέψετε να πω ότι βασική πηγή αυτής της ανεξέλεγκτης διασποράς είναι ο καταναλωτής και με την ευρύτερη έννοια κάποιος που έχει την ευθύνη για ένα χώρο ταφής κλπ., κλπ. και όλοι όσοι έχουν την ευθύνη κάποιου συγκεκριμένου χώρου που συγκεντρώνονται αυτά τα υλικά εάν μιλάμε για κάποιον τέτοιο παράγοντα. Αυτά ως προς τις διευκρινήσεις και αν θέλετε την φιλοσοφία την οποία ήθελα λίγο να φέρω εδώ στο τραπέζι.

Πώς αντιμετωπίζει, λοιπόν, η Εταιρεία Ανακύκλωσης και ένα σύστημα που έρχεται αφού έχουν αποφασίσει οι παράγοντες και οι παραγωγοί με βάση τη νομοθεσία να βάλουν την συσκευασία στην αγορά. Γιατί αυτό είναι ένας βασικός θα έλεγα παράγοντας της δράσης μας ότι η συσκευασία μπαίνει στην αγορά, άρα εμείς πρέπει να βρούμε ένα τρόπο σε συνεργασία με τους δήμους και τους υπόλοιπους παράγοντες πώς θα μεριμνήσουμε για την εναλλακτική διαχείριση για την ανακύκλωση της. Με αυτή την έννοια, θεωρητικά θα μπορούσε να πει κανείς, όσο λιγότερο είδος υλικών, τύποι συσκευασιών εισέρχονται στην αγορά, είναι πιο εύκολη η δουλειά ενός συστήματος ανακύκλωσης. Σε γενικές γραμμές μπορεί να πει κανείς ότι ισχύει. Βέβαια δεν είναι μόνο το σύστημα ανακύκλωσης που θα καθορίσει την πολιτική. Γιατί υπάρχουν πάρα πολλοί παράγοντες που θα έπρεπε κανείς να παίρνει υπόψη για να πει το αν θα χρησιμοποιήσει αυτού του είδους συσκευασία ή την άλλη και σε ποιο βαθμό.

Πάντως από τη μεριά της Εταιρείας Ανακύκλωσης και του συστήματος ανακύκλωσης εγώ θα έλεγα ότι είμαστε εδώ για να βοηθήσουμε να δούμε εφόσον είναι συσκευασία και θεωρείται συσκευασία και παρεμπιπτόντως είναι μία καλή ευκαιρία για να αποσαφηνίσουμε την συσκευασία μεταφοράς άλλων προϊόντων, η σακούλα για τα σκουπίδια δεν είναι συσκευασία, χρήσιμη είναι κι αυτή η αποσαφήνιση που γίνεται, είμαστε εδώ λοιπόν για να δούμε πώς μπορούμε να συμμετέχουμε συντονίζοντας, αναλαμβάνοντας το ρόλο το δικό μας από τη μεριά τη δική μας, γιατί είμαστε ένας φορέας ενδιαμέσων μεταξύ της βιομηχανίας που βάζει τη συσκευασία στην αγορά της πολιτείας και των δήμων και νομίζω ότι μπορούμε να παίξουμε το ρόλο ώστε να δούμε με ποιο τρόπο θα μπορούσε να εφαρμοστεί μία Οδηγία που είναι εδώ και υπάρχει.

Τέλος, θα μου επιτρέψετε μία τελευταία παρατήρηση. Μην αυτομαστιγώνομαστε ως χώρα. Έχουν επιτευχθεί οι στόχοι για την συσκευασία των πλαστικών στη χώρα και δεν αμφισβητείται αυτό. Ανακυκλώνονται περίπου 65.000 τόνοι πλαστικών συσκευασίας, σύμφωνα με τα στοιχεία τα δικά μας είμαστε περίπου στο 39% με το 22,5% να είναι ο στόχος και μάλιστα είναι περίπου 15.000 με 16.000 τόνοι πλαστικής σακούλας που ανακυκλώνεται.

Αυτή είναι η πραγματικότητα πρέπει να την ξέρουμε γιατί όλοι συμμετέχουμε και έχουμε συνεισφέρει σε αυτό. Δεν χρειάζεται να ξεκινάμε και από την βασική αρχή που

επανακυκλοφορεί στη χώρα ότι σε όλα είμαστε στο πυθμένα της υφηλίου. Δεν είναι έτσι. Αυτά ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ευχαριστούμε τον κύριο Ραζή.

Μία διευκρίνιση από τον κύριο Κυρκίτσο.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Μία διευκρίνιση, κύριε Ραζή. Η αναφορά δεν πιάσαμε το στόχο, είναι με βάση το ΕΕΣΔΑ, τον καινούργιο ΕΕΣΔΑ. Με βάση την Οδηγία 22. Με βάση το ΕΕΣΔΑ είναι πολύ παραπάνω η ανακύκλωση συσκευασιών. Έτσι; Με βάση το ΕΕΣΔΑ, που πάει να κλείσει το 2020.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Υπάρχει κάποιος εκπρόσωπος από άλλο Σύστημα Διαχείρισης;.. Όχι. Εκπρόσωπος από το ΕΛΚΕΘΕ; ..Όχι. Αισθάνομαι σχεδόν εγώ εκπρόσωπος για το ΕΛΚΕΘΕ έτσι και αλλιώς.

Εκπρόσωπος της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας; ..Όχι.

Εκπρόσωπος εταιρειών παραγωγής/εισαγωγής βιοπλαστικών;..

Εκπρόσωπος ΕΛΠΕ;

Εκπρόσωπος Συνδέσμου Επιχειρήσεων Ανακύκλωσης ΕΠΑΝ;

Εκπρόσωπος Πανελληνίου Συνδέσμου Επιχειρήσεων Προστασίας Περιβάλλοντος;

Δεν υπάρχει, όχι.

Εκπρόσωπος Ελληνικής Εταιρείας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων ΕΕΣΔΑ;

Εκπρόσωπος Συνδέσμου Επιχειρήσεων Κομποστοποίησης;.. Όχι.

Εθνική Συνομοσπονδία Εμπορίου; ..Όχι.

Πάμε στις ΜΚΟ. Απ' τον Αρχέλωνα. Πρέπει να εκτεθείτε ναί.

ΦΥΤΙΛΗΣ, εκπρόσωπος του ΑΡΧΕΛΩΝ και υπεύθυνος του Κέντρου Διάσωσης των Θαλασσίων Χελωνών: Όσον αφορά εμάς με τις θαλάσσιες χελώνες θιγόμαστε άμεσα γιατί όσο υπάρχουν στη στήλη του νερού οι σακούλες αιωρούμενες, η θαλάσσια χελώνα που ένα από τα βασικά είδη τροφής της είναι οι μέδουσες περνάει τη πλαστική σακούλα για μέδουσα και να προβαίνει στη κατάποση της. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να οδηγείται συνήθως στη νέκρωση της χελώνας ή και κάποιες που έρχονται στο κέντρο διάσωσης να βγάζουμε από μέσα τους κομμάτια από σακούλες ή κάποιες σακούλες όσες μπορούν να σωθούν.

Επομένως όσον αφορά εμάς τόσα χρόνια κάτω στο κέντρο διάσωσης που γίνεται μια εκπαίδευση-ασχολία καθημερινή περνάνε χιλιάδες παιδάκια, τους κάνουμε μία αναφορά όσον αφορά τη μη χρήση όσο μπορούν της πλαστικής σακούλας ώστε να μη βρίσκεται στο θαλάσσιο περιβάλλον και ακόμα όσον αφορά τις περιοχές ωτοκίας που έχουμε, που είναι Ζάκυνθος, Πελοπόννησος, Κρήτη, Αμβρακικός και Λακωνικός μέχρι και εκεί γίνεται ενημέρωση καθημερινά σχεδόν σε όλους πέραν το κομμάτι της ωτοκίας και όσον αφορά τη θαλάσσια χελώνα γενικότερα, σημαντικό παράγοντα δίνουμε και στις πλαστικές σακούλες.

Επομένως θα θέλαμε και εμείς σε συνεργασία με το LIFE DEBAG κάποια στιγμή αφού ενημερώνουμε ούτως ή άλλως χιλιάδες παιδιών που είναι νομίζω και ο πυρήνας της εξέλιξης όλου αυτού για να μπορέσουν να διαχειριστούν γενικότερα όσον αφορά και την πλαστική σακούλα αλλά και τα απορρίμματα κατ' επέκταση, να μπορέσουμε βάση του τι οδηγίες θα βγούνε μέσω του LIFE DEBAG να μας δοθούν και μας κάποιες προτάσεις και λύσεις ώστε σε συνεργασία να μπορούμε και εμείς στο τέλος κάθε παρουσίασης μας να προτείνουμε ότι εντάξει για τις πλαστικές σακούλες σας είπαμε αλλά ορίστε και ο τρόπος αντιμετώπισης πώς να ελαχιστοποιηθούν ώστε να σωθεί και ένα είδος υπό εξαφάνιση. Αυτά ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ευχαριστώ τον κύριο Φυτίλη. Επίσης είναι πάρα πολύ σημαντικό κύριε Φυτίλη να μας τροφοδοτείτε και εσείς με δεδομένα, με ατυχήματα, με θανατώσεις, και να πάρουμε δείγματα.

ΦΥΤΙΛΗΣ: Έμελε να κάνουμε μια παρουσίαση, αλλά μας είπαν ότι σε μία από τις επόμενες συναντήσεις θα σας παρουσιάσουμε πολύ ωραία στοιχεία.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Εκπρόσωπος απ' τη ΜΟm; ...Όχι.

Από τη WWF;

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΠΙΘΑΡΑΣ, εκπρόσωπος της WWF: Είμαι εδώ αλλά θεωρώ ότι στην παρούσα φάση δεν έχω κάτι άλλο να πω. Όλοι οι άλλοι κάνατε πολύ καλή δουλειά στην παρουσίαση των επιπτώσεων αλλά και στη στάθμιση των διαφόρων εναλλακτικών. Σημασία έχει από δω και πέρα να ψάξουμε να βρούμε το τι πρέπει να γίνει και να γίνει σύντομα γιατί ο καιρός δεν μπορεί να περιμένει.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Να τονίσω ότι υπάρχει το LIFE ΚΥΚΛΑΔΕΣ, εμείς ως Εργαστήριο και ως Πανεπιστήμιο Πατρών συμμετέχουμε στο LIFE ΚΥΚΛΑΔΕΣ με την χαρτογράφηση της Γυάρου, έχουμε μια εξαιρετική συνεργασία και σε πολύ υψηλό επίπεδο και νομίζω υπάρχει συνεργατικότητα μεταξύ των δύο προγραμμάτων.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Η κα Σιδέρη από την Ένωση Ελλήνων Χημικών έχει τον λόγο.

ΣΙΔΕΡΗ, Εκπρόσωπος Ένωσης Ελλήνων Χημικών: Η Ένωση Ελλήνων Χημικών σας ευχαριστεί για την πρόσκληση στο 1^ο Φόρουμ Διαβούλευσης για την Μείωση της Χρήσης Πλαστικής Σακούλας σύμφωνα με την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ένωση Ελλήνων Χημικών στο πλαίσιο της φιλοσοφίας της που έχει ως βασικό πυλώνα την ανάγκη βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης, έχει τοποθετηθεί πολλές φορές για την ανάγκη ελέγχου και μέτρησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη χρήση βιομηχανικών προϊόντων, όπως τα υλικά συσκευασίας και την αντιμετώπιση της ρύπανσης στην πηγή της.

Η απόκτηση ευελιξίας στο συνδυασμό διάφορων τεχνικών της πράσινης χημείας για το σχεδιασμό προϊόντων και διεργασιών που μειώνουν ή εξαλείφουν επικίνδυνες χημικές και τοξικές ουσίες για τον άνθρωπο και το περιβάλλον, η προσαρμοστικότητα στο

συνεχώς εξελισσόμενο πεδίο της πράσινης χημείας και της πράσινης χημικής τεχνολογίας με έμφαση στον σχεδιασμό διεργασιών και στην παραγωγή προϊόντων που έχουν ουσιαστική συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη θα μπορούσε να είναι η πρόταση για το μέλλον. Δεν αρκεί όμως για την αντιμετώπιση του παρόντος στο οποίο εκατομμύρια τόνοι από σακούλες συσσωρεύονται και ρυπαίνουν το περιβάλλον απειλώντας ιδιαίτερα τα υδάτινα οικοσυστήματα σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι στόχοι που έχουν τεθεί είναι πάρα πολύ φιλόδοξοι. Δεν θα αναφερθώ σε αυτούς, γιατί αναφέρθηκαν οι προηγούμενοι ομιλητές, τι δηλαδή ζητά η Ευρωπαϊκή Ένωση να γίνει ξεκινώντας από τον Νοέμβριο του 2017, όμως εμείς πιστεύουμε πως η αντιμετώπιση του προβλήματος της υπερκατανάλωσης των σακουλών και όχι της χρήσης τους απαιτεί να κινηθούμε σε πέντε άξονες.

Στη χαρτογράφηση του προβλήματος. Η διαθεσιμότητα και η ακρίβεια των στοιχείων που υπάρχουν για τα επίπεδα της κατανάλωσης ποικίλουν ανάμεσα στα κράτη – μέλη, δεν είναι πάρα πολύ ακριβής και δεν μπορούμε να ξέρουμε επακριβώς πόσες σακούλες καταναλώνει κατά κεφαλήν το κάθε μέλος της Ε.Ε. Για την αξιολόγηση των μέτρων της μείωσης που προτείνονται είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε τι καταναλώνεται σήμερα, επομένως θα πρέπει να υπάρξει μία μεθοδολογία η οποία να είναι επιστημονική, ακριβής και αξιόπιστη ώστε τα στοιχεία που θα έχουμε για τη χρήση των σακουλών καθώς και για τις επιπτώσεις τους να είναι επιστημονικά και ακριβή και να μπορεί να μετρηθεί ο ρυθμός μείωσής τους.

Ο δεύτερος άξονας είναι η αλλαγή της στάσης του καταναλωτικού κοινού, δηλαδή των πολιτών. Αυτό είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό θέμα και αφορά την στάση που έχει ο πολίτης από τα πρώτα του βήματα. Η ενημέρωση των καταναλωτών, η ευαισθητοποίηση των πολιτών και η αλλαγή της υπάρχουσας αντίληψης ότι το πλαστικό είναι ένα ακίνδυνο υλικό χαμηλού κόστους δεν μπορεί να αλλάξει με μεμονωμένες και αποσπασματικές ενέργειες. Τα προγράμματα ευαισθητοποίησης των καταναλωτών που έχει ορίσει η Ε.Ε. είναι σημαντικά και καλοδεχούμενα. Όμως, εμείς πιστεύουμε και εκτιμούμε ότι αυτό θα πρέπει να γίνεται μέσω της εκπαιδευτικής διαδικασίας από τα πρώτα βήματα των παιδιών και εδώ στην εκπαιδευτική διαδικασία ο ρόλος της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, που είναι σύμβουλος του κράτους σε θέματα χημείας και χημικής εκπαίδευσης, μπορεί να είναι καθοριστικός στην εκπόνηση των κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων αλλά και στα προγράμματα που θα γίνονται μέσα στα σχολεία.

Σε ότι αφορά τα οικονομικά μέτρα ακούστηκε και προηγουμένως ότι υπάρχουν φόροι, τέλη και περιορισμοί εμπορίας για την σακούλα, κίνητρα για να χρησιμοποιούνται ανακυκλούμενες, λεπτές σακούλες μεταφοράς ή άλλες που να είναι λιπασματοποιούμενες. Θα πρέπει να πούμε ότι και για αυτά δεν έχουμε πολύ σαφή εικόνα ποιο θα είναι σε μακροχρόνια χρήση το αποτύπωμά τους στο περιβάλλον. Επίσης, έχει προταθεί να υπάρχουν σημάδια και σήματα για τις βιοαποικοδομήσιμες σακούλες και για τις λιπασματοποιήσιμες σακούλες μεταφοράς σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτά όμως αφορούν πράξεις κατασταλτικές και περιορισμού.

Η αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών και η προώθηση της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων νομίζουμε ότι θα είναι πολύ πιο σημαντική στο να περιορίσει το

πρόβλημα. Γι' αυτό απαιτείται να ενθαρρύνονται ενεργά οι διοργανώσεις εκστρατειών για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του κοινού, έτσι, ώστε να αποκτήσουν κίνητρα για την αλλαγή στάσης. Διότι, κακά τα ψέματα, είναι πάρα πολύ δύσκολο να μετακινήσεις σήμερα έναν καταναλωτή από την βολική, εύκολη και φθηνή λύση της πλαστικής σακούλας σε μία άλλη πολύ πιο άβολη λύση. Γι' αυτό θα απαιτείται η διαχείριση των εκστρατειών από εξειδικευμένους επιστήμονες και επιστημονικούς φορείς που έχουν την απαραίτητη επιστημονική γνώση και εμπειρία.

Τέλος, είναι καθοριστικό και πιστεύουμε ότι θα πρέπει να ληφθεί πολύ σοβαρά υπόψη, η μελέτη των οικονομικών επιπτώσεων που θα έχει σε μονάδες παραγωγής τέτοιων σακουλών, για τις οποίες πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα να υπάρξουν κίνητρα και οικονομικά κίνητρα καθώς και βοήθεια, ώστε να αλλάξουν προσανατολισμό και να οδηγηθούν σε παραγωγή προϊόντων, που θα είναι αποδεκτά μέσα στα όρια της Ε.Ε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Παρευρίσκεται εκπρόσωπος Ενώσεων Καταναλωτών;

Εκπρόσωπος Πανελλήνιου Συλλόγου Χημικών Μηχανικών; Μπορείτε να ξαναμιλήσετε, γιατί οι περισσότεροι είστε Χημικοί Μηχανικοί.

Εκπρόσωπος Ένωσης Πτυχιούχων Περιβαλλοντολόγων Ελλάδας; Εγώ βλέπω έναν εκπρόσωπο, βλέπω πολλούς εκπροσώπους εδώ αλλά κανείς δεν θέλει να πάρει το λόγο. Υπάρχει κάποιος από το ακροατήριο ο οποίος θέλει να τοποθετηθεί, να πει την ιδέα του. Μιλήστε ελεύθερα σας καταγράφουμε έτσι και αλλιώς.

Χ. ΞΗΡΟΥ, εκπρόσωπος συμβουλευτικής εταιρείας ΓΝΩΜΗ: Η ΓΝΩΜΗ είναι συμβουλευτική εταιρεία στην Αγγλία και στο Βέλγιο στις Βρυξέλες που δουλεύουμε πολύ κοντά με την επιτροπή πάνω σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων και έχουμε κάνει τρεις έρευνες αξιολόγησης αυτήν την στιγμή πάνω στο θέμα της πλαστικής σακούλας, κοιτώντας και άλλα, τον κύκλο ζωής της πλαστικής σακούλας.

Θα ήθελα πολύ να αναφερθώ σε αυτό που αναφέρατε πριν για τα μικροπλαστικά ότι ολοκληρώθηκε μόλις μία έρευνα για την αποτροπή των μικροπλαστικών στο χώρο των καλλυντικών και είναι κάτι το οποίο μέσα από μία έρευνα που έγινε σε ευρωπαϊκό επίπεδο βρήκαν ότι υπάρχουν περίπου 3.000 έως 9.000 τόνοι στη θάλασσα από προϊόντα καλλυντικά, τα οποία ουσιαστικά πρέπει να μειωθούν και να αφαιρεθούν.

Η πρώτη κίνηση που έχει γίνει από 12 μέλη κράτη σε αυτήν την φάση είναι να πιέζουν πολύ την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πάνω στο θέμα αυτό και υπάρχουν κάποιες τοποθετήσεις ώστε να μειωθούν τα μικροπλαστικά στο χώρο των καλλυντικών. Αυτό είναι πολύ συγκεκριμένο πάνω σε αυτό που συζητήσαμε τώρα. Και στην Αμερική έχει απαγορευτεί. Να σας πω τη συνέχεια αυτή ότι η πίεση που ασκήθηκε στην Johnson & Johnson ως αποτέλεσμα έχει τα λεγόμενα Q-tips που έχουν το πλαστικό, θα αφαιρεθεί, άρα θα κοιτάξουν ένα άλλο τρόπο παραγωγής των λεγόμενων Q-tips, διότι ξέρουν ότι ουσιαστικά μολύνουν πάρα πολύ το θαλάσσιο περιβάλλον. Q-tips είναι οι μπατονέτες. Η

έρευνα αυτή υπάρχει και στο website της επιτροπής, αν θέλετε μπορώ να σας δώσω και παραπάνω πληροφορίες.

Η άλλη μου τοποθέτηση ήταν σε σχέση με την Αγγλία και την χρέωση. Ενώ οι άλλες χώρες της Μεγάλης Βρετανίας, όπως η Σκωτία και η Ουαλία ακόμα και όπως είδαμε η Ιρλανδία, μείωσαν την πλαστική σακούλα λεγόμενη και μάλιστα η ορολογία που χρησιμοποιήθηκε ήταν reduction of plastic carrier bags η Αγγλία μετά από 3,5-4 χρόνια αποφάσισε να κάνει τη μείωση αυτή μιλώντας και ακολουθώντας την Οδηγία την Ευρωπαϊκή λέγοντας για light weight carrier bags. Light weight plastic carrier bags. Αυτό έχει δημιουργήσει τεράστια προβλήματα στην Αγγλία και στο Defra, δηλαδή στο υπουργείο της Αγγλίας, διότι αυτή τη στιγμή η μέτρηση δεν είναι ακριβής, άρα έχουμε φτάσει στο 2016 έχει γίνει η πρώτη αξιολόγηση και δεν έχουν μία ακριβή μέτρηση αυτής της ενέργειας και επίσης τα ποσοστά της μείωσης, δηλαδή οι στόχοι που θα έπρεπε να φτάσουν είναι πολύ μικρότεροι από αυτούς που έφτασε και η Ιρλανδία και η Σκωτία και η Ουαλία σε μικρότερο χρονικό διάστημα.

Άρα, είναι πολύ σημαντικό όταν γίνει η εναρμόνιση αυτή στην εθνική νομοθεσία, όταν θα κοιταχτεί η ορολογία εάν θα μείνουμε μόνο στο light weight plastic carrier bag ή θα κοιτάξουμε και λίγο περαιτέρω εάν η χρέωση ουσιαστικά θα γίνει και σε άλλο όπως αναφέρατε και εσείς στην αρχή, είτε μιλάμε για τις χάρτινες σακούλες είτε μιλάμε για τις βιοδιασπώμενες. Και κάτι τελευταίο για τις βιοδιασπώμενες θα ήθελα να προσθέσω, ότι μετά από συζητήσεις που είχαμε με κάποια σε ευρωπαϊκό επίπεδο τεχνολογικής αεροβικής χώνευσης αποβλήτων, μας είπαν ότι οι βιοδιασπώμενες σακούλες στην παρούσα φάση δημιουργούν ένα τεράστιο πρόβλημα. Δεν έχω μία πολύ καθαρή εικόνα για την Ελλάδα για τις αεροβικές τεχνολογίες χώνευσης αποβλήτων, αλλά εάν είναι κάτι το οποίο θα κοιταχτεί στο μέλλον σίγουρα προτιμούν λένε αυτοί που έχουν αυτές τις τεχνολογίες και τις διαχειρίζονται τις πλαστικές σακούλες παρά τις βιοδιασπώμενες. Αυτό είναι για τις αναερόβικες τεχνολογίες.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Τις κομποστοποιήσιμες εννοείτε ή τις οξο - βιοδιασπώμενες;

Χ. ΞΗΡΟΥ: Όχι κομποστοποίησης. Προτιμούν τις πλαστικές, τις συμβατικές. Γιατί ουσιαστικά δεν μπορεί να γίνει ο διαχωρισμός πολύ καλά, ενώ με τις πλαστικές γίνεται πολύ πιο εύκολα στην τεχνολογία αυτή, ενώ με τις βιοδιασπώμενες είναι πάρα πολύ δύσκολος και τους κοστίζει πάρα πολύ.

Φ.ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Να το ξεκαθαρίσουμε για ποιες σακούλες μιλάμε; Τις βιοδιασπώμενες τις οξο - βιοδιασπώμενες ή τις κομποστοποιήσιμες; Με βάση το EN 13343;

Χ. ΞΗΡΟΥ: Για τις κομποστοποιήσιμες.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Με βάση το EN αυτό.

Χ. ΞΗΡΟΥ: Μάλιστα.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Άρα, στην αναερόβια χώνευση δημιουργούν κάποιο πρόβλημα.

Χ. ΞΗΡΟΥ: Ακριβώς.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΣ: Σε σχέση με τη συζήτηση που γίνεται στην Αγγλία και απ' την τέφρα για τις οξο - βιοδιασπώμενες έχετε να μας πείτε κάτι;

Χ. ΞΗΡΟΥ: Βγήκε και ένα άρθρο την προηγούμενη εβδομάδα. Η θέση τους δεν είναι ξεκάθαρη ότι θέλουν να τις μειώσουν γιατί υπάρχουν τα οικονομικά οφέλη, ώστε να υπάρχουν ακόμα στην αγορά, αλλά υπάρχει αρκετή πίεση από τους άλλους τους φορείς.

Η Αγγλία είναι από τις λίγες χώρες που δεν έχει πάρει τελικά ξεκάθαρη θέση, άρα δεν θέλει να τις μειώσει τις οξο - βιοδιασπώμενες. Οπότε παραμένει ακόμα ανοιχτό το θέμα αλλά δεν έχουν κλείσει ότι δεν τις θέλουν καθόλου, μόνο για οικονομικούς λόγους.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Πριν πάμε σε κάποιους από τους εταίρους του LIFE DEBAG αν θέλουν να τοποθετηθούν πέρα από τις παρουσιάσεις, νομίζω ότι έχουμε απ' το ακροατήριο τη πρόθεση για τοποθετήσεις. Σας ακούμε.

Κ. ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗΣ, εκπρόσωπος Περιβαλλοντικού Συλλόγου Ωρωπού: Επειδή βλέπετε είμαι λίγο αυστηρός και επειδή έχω δει στη πράξη τι γίνεται με το πλαστικό δηλαδή να πνίγει παράδειγμα το ψάρι ένα κομμάτι πλαστικού και γι αυτό είμαι λίγο αυστηρός.

Θέλω να πω ότι πρέπει αυτό που γίνεται σήμερα να συνδεθεί με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, δηλαδή να γίνει συζήτηση σοβαρή με το Υπουργείο και να καταλήξουμε σε πράξη.

Γιατί ο Καζαντζάκης έλεγε ανώτερη η πράξη της θεωρίας. Γιατί στην Ελλάδα μιλάμε, μιλάμε και μετά ξεχνάμε να πάμε στην πράξη πολλές φορές. Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ, κύριε Γιαννακάκη. Υπάρχει κάποιος άλλος στο ακροατήριο που θα ήθελε να τοποθετηθεί;

ΜΑΚΗΣ ΖΙΩΜΑΣ, εκπρόσωπος Ευρωπαϊκού Συνδέσμου PVC: Δεν έχει σχέση με το πλαστικό που χρησιμοποιείται κυρίως στη σακούλα, αλλά επειδή πολλές παρουσιάσεις είδα ότι ενώ ξεκινούσαν για τα πλαστικά της σακούλας, το πολυαιθυλένιο, γλιστρούσαν και προς τα πλαστικά. Όλο και προς τα εκεί πήγαινε και βέβαια δεν ξέρω αν αυτός ήταν ο στόχος αλλά τέλος πάντων θα ήθελα να κάνω μία παρατήρηση.

Σαν πολίτης δεν πιστεύω ότι το περιβάλλον είναι προνόμιο αυτών που δηλώνουν οικολόγοι. Το περιβάλλον είναι προνόμιο όλων και κυρίως των ευαίσθητοποιημένων πολιτών. Εκεί υπάρχει κενό στη χώρα μας. Αυτό που είπε η εκπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην αρχή, πράγματι είναι έτσι και όλοι το βλέπουμε. Αλλά παρότι έχουν βάλει μέτρα δεν περίμεναν μόνο τα μέτρα. Υπάρχει μία ευσυνείδητη συμπεριφορά προς το περιβάλλον των Ευρωπαίων πολιτών που στη χώρα μας δεν υπάρχει. Προς αυτή τη κατεύθυνση δυστυχώς η πολιτεία δεν έχει κάνει πολλά πράγματα.

Θα έλεγα λοιπόν να στρέψουμε και λίγο προς τα εκεί τη προσοχή μας διότι οι περισσότεροι από τους πολίτες δεν γνωρίζουν τι σημαίνει πλαστικό, ποιο είναι το όφελος του και πώς πρέπει να συμπεριφέρονται προς αυτό. Κατηγορούμε το πλαστικό ενώ φταίχτης είναι ο χρήστης. Πονάει το κεφάλι, το κόβουμε. Δεν είναι αυτή η λύση. Πρέπει να ενημερωθούν και προς αυτό το τομέα δεν έχει γίνει απολύτως τίποτα. Επιτρέψτε μου, μένω

σε μία περιοχή που υποτίθεται ότι έχει ένα πολύ πιο καλό περιβάλλον από άλλες της Αθήνας, έχω τέσσερις κάδους απέναντι μου ένα σκούρο πράσινο, ένα μπλε και δυο ανοιχτούς πράσινους για το χαρτί. Έχω δει τους Έλληνες να μαθαίνουν μπάσκετ με τις σακούλες των σκουπιδιών. Ποιος θα πετύχει τρίποντο που θα το ρίξει από το αυτοκίνητο μέσα στο κάδο. Δεν είναι αυτή συμπεριφορά. Αυτό φταίει. Δεν φταίει το πλαστικό.

Πιστέψτε με υπάρχουν λύσεις σε περίπτωση που θελήσει ο πολίτης να το χειριστεί. Και εγώ χειρίζομαι πλαστικά. Ποτέ δικό μου πλαστικό δεν έχει πάει στην παραλία. Ποτέ δικό μου πλαστικό δεν έχει πάει στη παραλία. Ευχαριστώ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ευχαριστούμε τον κύριο Ζιώμα, για την παρέμβαση του.

Έχετε απόλυτο δίκιο η περιβαλλοντική κουλτούρα είναι το ζητούμενο, έτσι και αλλιώς και δυστυχώς εκεί δεν πάμε καλά. Παρόλο ότι τα τελευταία είκοσι χρόνια ξέρετε πιθανώς υπάρχουν προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε όλη τη μέση εκπαίδευση γιατί θεωρούσαμε ότι οι νέοι άνθρωποι, μαθητές αν τους ευαισθητοποιήσουμε από μικρή ηλικία θα γίνουν οι επόμενοι πολίτες οι οποίοι θα ήταν ευαισθητοποιημένοι. Φαίνεται ότι αυτό δεν λειτουργεί. Έχουμε ένα έλλειμμα εκεί και εκεί θα πρέπει να δώσουμε μεγάλη μάχη έτσι και αλλιώς.

Ρ. ΧΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ: Με συγχωρείτε γιατί και εγώ έχω, όμως δε μου αρέσκει εμένα να δαιμονοποιούμε τόσο πολύ, θεωρώ ότι παρόλα αυτά για το χρονικό διάστημα για το οποίο λειτουργούν κάποια πράγματα στην χώρα, όπως είναι για παράδειγμα η ανακύκλωση, η εναλλακτική διαχείριση έχουμε κάνει αρκετά πράγματα.

Δηλαδή, ακόμα και το θέμα της ευαισθητοποίησης και της ενημέρωσης, επαναλαμβάνω για το χρονικό διάστημα στο οποίο κινούμαστε αυτή τη στιγμή που είναι 2001 είναι ο πρώτος νόμος ο 2939, 2004 να λειτουργήσουν τα πρώτα συστήματα, είμαστε στο 2016. Θεωρώ λοιπόν ότι σε αυτό το πλαίσιο το χρονικό έχουμε κάνει πράγματα και αυτό ας μην το δαιμονοποιούμε τόσο πολύ. Γιατί όλα τα άλλα κράτη μέλη της Ε. Ε. είχαν μία διαφορά, είχαν ξεκινήσει αρκετά νωρίτερα. Σε όλο του το κομμάτι.

Οπότε ας το δούμε σε μια κλίμακα και ας προσπαθήσουμε να του δώσουμε και το χρόνο του και θέλει πολύ περισσότερη προσπάθεια ευαισθητοποίησης αυτό είναι σίγουρο. Αλλά νομίζω ότι είναι αργά αλλά σταθερά τα βήματα. Αυτό,

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Συμφωνούμε ότι είναι αργά τα βήματα αλλά για κάποιους ο χρόνος θέλω να περνάει πιο γρήγορα. Όσο μεγαλύτερος είσαι σε θέση είσαι βουλευτικός, θέλεις όλα να γίνονται πιο γρήγορα.

Μ. ΖΙΩΜΑΣ: Επειδή ειπώθηκε το θέμα των βιοδιασπάσιμων, αυτή είναι μία Ιταλική σακούλα βιοδιασπασίμη με βάση τη νόρμα EN 13432. Λοιπόν την έφερα επί τούτου διότι ειπώθηκε η χρήση της βιοδιασπασίμης, όπως αναφέρατε στην Ιταλία είναι απαγορευμένη η σακούλα πολυαιθυλενίου εδώ περίπου και ένα χρόνο. Στη Βόρειο Ιταλία όχι στην Ιταλία. Στη βόρεια Ιταλία. Σας πληροφορώ ότι υπάρχει κενό στην διαθεσιμότητα αυτών των σακουλών διότι δεν υπάρχει αρκετό υλικό να καλύψει τις ανάγκες.

Συνεπώς, μία τέτοια λύση αφήνει και κυρίως στην δική μας χώρα αφήνει ένα τεράστιο κενό που δεν είμαστε σε θέση να το καλύψουμε και κυρίως η βιομηχανία. Πρέπει να ληφθεί υπόψη σαν παράμετρος στην εξίσωση της λύσης.

Χ. ΣΙΒΡΗΣ: Θα ήθελα να προσθέσω και κάτι. Μιλάμε για κομποστοποιήσιμα υλικά. Όταν μιλάμε για κομποστοποιήσιμα υλικά σε μία χώρα που ζούμε, θα πρέπει το κράτος να έχει μεριμνήσει, ακούω διάφορα projects που θα γίνει και τα λοιπά, αλλά αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει εργοστάσιο κομποστοποίησης στην Ελλάδα.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Υπάρχουν.

Χ. ΣΙΒΡΗΣ: Δεν έχει τελειώσει. Δεν λειτουργεί ακόμα. Με τι λειτουργεί; Υπάρχει κομποστοποίηση;

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Αφού υπάρχει εργοστάσιο κομποστοποίησης ανακύκλωσης σημαίνει ότι υπάρχει διαθέσιμη πρώτη ύλη. Άρα και εργοστάσια τα οποία παράγουν. Είναι ακριβές αυτό;

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Όχι ακριβώς. Υπάρχει εργοστάσιο που μπορεί να δεχθεί υλικά να κομποστοποιηθούν. Οργανικά υλικά από τα απόβλητα, οτιδήποτε. Υπάρχουν εργοστάσια τα οποία δουλεύουνε. Το ΕΜΑΚ στην Αττική παίρνει 100.000 τόνους σύμμεικτα σκουπίδια και μέσα από κει το 40%-45% είναι οργανικό που γίνεται κομπόστ. Βγάζει χιλιάδες τόνους.

Υπάρχει το ΕΜΑΚ στα Χανιά που βγάζει επίσης κομπόστ από σύμμεικτο, υπάρχει στη Κεφαλονιά, υπάρχουν ιδιωτικές μονάδες κομποστοποίησης που είναι καμιά δεκαριά. Δεν είναι εδώ ο πρόεδρος του ΣΕΚ του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Κομποστοποίησης. Είχε πει θα έρθει. Σε επόμενο φόρουμ θα έρθει και θα μας πει πόσες μονάδες υπάρχουν. Φτάνουν; Όχι βέβαια. Είμαστε στην αρχή.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Πάντως δεν πρέπει να στηριχθούμε στις βιοδιασπώμενες σακούλες. Αυτή τη στιγμή τουλάχιστον δεν υπάρχει διαθέσιμη πρώτη ύλη. Όταν αυτό το πράγμα λυθεί θα μπορέσουμε να το σκεφτούμε. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει. Αφήνω κατά μέρος το γεγονός ότι αυτή τη στιγμή η διαθέσιμη ποσότητα έχει τιμές περίπου τριπλάσιες έως τετραπλάσιες του συμβατικού πλαστικού, αλλά δεν υπάρχει. Και στο μέλλον όμως δεν το βλέπω να υπάρχει διότι αυτά τα land based plastics θέλουν χωράφια και νερά. Τα χωράφια και τα νερά σε ένα μεγάλο ποσοστό διατίθενται για την διατροφή πληθυσμών. Τη στιγμή λοιπόν που έχουμε τόσους υποσιτιζόμενους το βλέπω πάρα πολύ δύσκολο στο μέλλον να διατεθούν εκτάσεις και νερά για παραγωγή τέτοιων προϊόντων.

Επομένως, πρέπει να βρούμε άλλους τρόπους και εγώ θα επιμείνω και πάλι ότι ο σοβαρότερος τρόπος είναι να αλλάξουμε τη νοοτροπία μας και να μην πετάμε τίποτα. Αν δεν πετάξουμε τίποτα πολλά προβλήματα θα λυθούν από μόνα τους. Ευχαριστώ.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Κύριε Κασελίμη, να διευκρινίσουμε κάτι. Κατ' αρχήν ο εκπρόσωπος των εισαγωγέων για τα υλικά αυτά, πρώτη ύλη για κομποστοποίηση με σακούλες μας έχει πει ότι μπορεί να φέρει πάρα πολύ υλικό αν υπάρξει ζήτηση. Σε επόμενο φόρουμ θα τον παρακαλέσουμε πάρα πολύ να έρθει για να γίνει μια συζήτηση και το έχουμε δει στην αγορά οτιδήποτε καινούργιο μπαίνει, μόλις ωριμάσει η αγορά αμέσως ανταποκρίνεται και

καλύπτει το όποιο κενό. Δεν υπάρχουν κενά στην οικονομία, εάν υπάρχει ζήτηση θα καλυφθεί το κενό. Αυτό είναι το ένα.

Το δεύτερο που είπατε κάτι αναφέρατε να φάει ο κόσμος. Η πρώτη ύλη για τις κομποστοποιήσιμες σακούλες κτλ. δεν είναι από το καρπό. Είναι από τα υπολείμματα της καλλιέργειας καλαμπόκι, πατάτα κτλ, είναι απ' τα υπολείμματα. Δηλαδή αντί να τα ξεριζώσουμε για να τα ξαναφυτέψουμε και να τα πάμε να τα κάψουμε ή να τα θάψουμε, παίρνουμε αυτή τη πρώτη ύλη που είναι το υπόλειμμα αφού μαζέψουμε το καρπό και το κάνουμε πρώτη ύλη για παραγωγή. Άρα λοιπόν δεν στερούμε από κάποιον την τροφή, και εάν κάπου γίνεται αυτό θα πρέπει να το δούμε σαν μέτρο πολιτικής και η Ε.Ε. μπορεί να το θέσει ότι μπορούμε να αξιοποιούμε τέτοιου είδους υλικά.

Ακόμα και αν καλλιεργούσαμε εκτάσεις για να παράγουμε αυτά τα υλικά, αυτή τη στιγμή θα δημιουργούσαμε μία οικονομία παραγωγής υλικών. Υπάρχουν χώροι, υπάρχουν χωράφια ανεκμετάλλευτα αν δούμε το ποσοστό της αγροτικής γης το οποίο αξιοποιείται για την παραγωγή τροφών, θα δούμε ότι είναι ένα πολύ μικρό ποσοστό σε σχέση με το διαθέσιμο. Άρα και χώροι υπάρχουν και αυτή τη στιγμή μπορούμε να δώσουμε απαντήσεις σε τέτοιου είδους ερωτήματα.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Να μην αφαιρέσουμε όμως το δικαίωμα από τον κύριο Κασελίμη την ευαισθησία του να φάει ο κόσμος. Να μην το μηδενίσουμε.

ΤΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ: Απλά ήθελα να προσθέσω σε αυτό και νομίζω ότι αυτό που πρέπει να μείνει γιατί έχει πάρει τροπή βλέπω και μιλάμε για τις κομποστοποιήσιμες σακούλες, το σημαντικό που πρέπει να μας μείνει από την σημερινή διαβούλευση είναι η αλλαγή νοοτροπίας.

Δηλαδή ότι ο πολίτης πρέπει να περάσει από την μίας χρήσης σακούλα στην επαναχρησιμοποιούμενη και θα φέρω ένα παράδειγμα. Π.χ. πάω στη λαϊκή παίρνω δύο αγγουράκια, παρακάτω τρεις ντομάτες, καρότα και φεύγω με δέκα σακουλάκια μάνι – μάνι. Ενώ ξεκινάω από το σπίτι μου με μία υφασμάτινη τσάντα και πηγαίνω και γυρίζω πίσω με μηδέν σακούλα.

Αυτό πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας. Την μηδέν σακούλα. Και μετά την κομποστοποιήσιμη σαν εναλλακτική λύση όταν κάποιος δεν θα έχει μαζί του σε μια έκτακτη ανάγκη. Αυτό θεωρώ πως πρέπει να το έχουμε λίγο στο μυαλό μας.

Μ. ΤΙΜΗΜΕΝΟΥ, εκπρόσωπος εργοστασίου παραγωγής πλαστικής τσάντας: Θα ήθελα να σας πω ότι είμαστε μαζί σας όμως εσείς μας δυσφημίζετε με λάθος τρόπο όταν αναφέρετε ως αφήσουμε τις πλαστικές σακούλες στο παρελθόν και όχι στις θάλασσές μας. Γιατί δεν αναφέρετε ως αφήσουμε τις πλαστικές σακούλες στο σπίτι μας; Γιατί όπως είπε ο κύριος δεν φταίνε οι πλαστικές σακούλες αλλά η κακή νοοτροπία της χρήσης τους. Πάω στην παραλία να φάω κάτι και αφήνω την σακουλίτσα στο έδαφος. Θεωρώ ότι αυτός είναι ο λανθασμένος τρόπος χρήσης της.

Ωστόσο η κοπέλα από την Αλόνησο που ήταν εδώ, δεν θυμάμαι το όνομά της, απαγόρευσε την πλαστική σακούλα. Καλά έκαναν οι άνθρωποι. Όμως δεν ξέρουν θεωρώ ότι η σακούλα η πλαστική όταν είναι πάνω από τα 40 -50 microns μπορεί να

επαναχρησιμοποιηθεί και ότι ούτε είναι αυτή που αφήνεται στη θάλασσα. Οι τσαντούλες κάτω των 20 microns αφήνονται στις θάλασσες. Δεν νομίζω ότι έχει δει κάποιος από εμάς μία τσάντα ονομαστικά θα πω του JUMBO, του ΜΟΥΣΤΑΚΑ, του HONDOS να είναι αφημένες στη θάλασσα.

ΕΚΤΟΣ ΜΙΚΡΟΦΩΝΟΥ: Εγώ έχω μαζέψει πολλές.

Μ. ΤΙΜΗΜΕΝΟΥ: Από τη θάλασσα; Μήπως την έχετε αφήσει και εσείς δεν ξέρω. Ωστόσο γιατί δεν κάνατε μία ενέργεια να υπάρχει ένα πρόστιμο στον παραβάτη που πετά την πλαστική τσάντα; Ένα αρκετά μεγάλο πρόστιμο ώστε να μην την αφήνει.

Εδώ αναφέρετε τις πλαστικές σακούλες. Τόση ώρα αναφερόμαστε στην σακούλα και μόνο του σούπερ μάρκετ. Η λέξη πλαστική σακούλα στον καταναλωτή δεν είναι μόνο η σακούλα του σούπερ μάρκετ αλλά όλος ο κύκλος εργασιών της πλαστικής τσάντας. Είτε αυτή πάει για κατάσταση με παιχνίδια, είτε πάει για κατάσταση ρούχων, υποδημάτων κτλ. Δεν νομίζω ότι αυτές οι τσάντες συσκευασίας πλέον ενοχλούν γιατί δεν υπάρχουν στη θάλασσα. Αν υπάρχουν είναι πάρα πολύ μικρό το ποσοστό τους.

Οπότε καλό θα ήταν και από την πλευρά σας να δώσετε σωστή πληροφόρηση στον κόσμο. Το ότι η πλαστική τσάντα δεν είναι στη μόδα ή ανήκει στο παρελθόν δεν νομίζω ότι είναι η σωστή προπαγάνδα από εσάς προς εμάς. Γιατί θα μπορούσαμε να βρούμε ένα μέτρο αντί για το φανελάκι να βάλουμε ένα άλλο είδος. Πάω στον Βασιλόπουλο εγώ προσωπικά και έχει κάποιες πολύ καλές τσάντες αντί να είναι η πολύ λεπτή, είναι πάλι του ίδιου τύπου τσάντα αλλά πιο χοντρή. Αντί λοιπόν να πάρω δέκα τσάντες του θα πάρω μία ή δύο. Αυτό λοιπόν δεν σημαίνει ότι πρέπει να πάμε στο παρελθόν τις πλαστικές τσάντες ή ότι δεν είναι στη μόδα.

Ποιός κρίνει ότι μία πλαστική τσάντα είναι στη μόδα ή όχι; Εσείς; Ο καθένας. Όμως μιλάτε για τις λεπτές τσάντες. Δώστε μας εσείς λοιπόν, σε όλες τις επιχειρήσεις που βρισκόμαστε εδώ δίπλα σας και απέναντί σας, έναν τρόπο να πείτε στον κόσμο ότι οι πλαστικές τσάντες μπορούν να συνεχίσουν να υπάρχουν αλλά να είναι πάνω από τα 40 microns.

Μία πλαστική τσάντα στοιχίζει όσο χοντρή και να είναι πολύ φθηνότερα από μια χάρτινη τσάντα. Και μία χάρτινη ή πάνινη τσάντα για να αντέξει το βάρος που σηκώνει μία πλαστική τσάντα έως οχτώ κιλά, θα είναι σαφώς πολύ ακριβότερη ή θα πρέπει να δεχθεί πλαστικοποίηση πάνω της αν μιλάμε για χάρτινη ή ποπωνονη τσάντα παλαστικοποιημένη το οποίο την καθιστά μη ανακυκλώσιμη. Είναι έτσι;

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Όχι δεν είναι έτσι. Από την μια λέτε ότι όλοι εδώ εννοούμε τις πλαστικές σακούλες σούπερ μάρκετ και απ' την άλλη λέτε ότι εννοούμε πλαστικές σακούλες στο παρελθόν. Εννοούμε τις πλαστικές σακούλες μιας χρήσης στο παρελθόν. Αυτό εννοούμε. Τις ελαφριές πλαστικές σακούλες μιας χρήσης που πρέπει να πάνε στο παρελθόν. Αυτό είναι αυτονόητο.

Η Οδηγία βάσει της οποίας γίνεται το πρόγραμμα είναι ακριβώς για αυτές και εάν δείτε στα κείμενα και σε αυτά που είπαμε μέσα στις εναλλακτικές λύσεις είναι και οι πλαστικές σακούλες πολλών χρήσεων, οι οποίες μπορούν να είναι μέρος της λύσης. Αλλά οι

πλαστικές σακούλες μιας χρήσης λέμε πως ναι πρέπει να πάνε στο παρελθόν κάποια στιγμή.

Μ. ΤΙΜΗΜΕΝΟΥ: Αυτό σας είπα πριν από δύο λεπτά ότι ο καταναλωτής όταν ακούει για πλαστικές σακούλες δεν μιλά για μιας χρήσης μόνο. Μιλά για τον ευρύ κύκλο. Με πήραν από την Σίφνο που αποφάσισαν τέρμα στην πλαστική σακούλα. Ο κόσμος δεν ξέρει για ποια πλαστική σακούλα μιλάμε. Για της μιας χρήσεως; Κατάστημα με ρούχα μου λέει πάμε στην χάρτινη τσάντα ή το ζαχαροπλαστείο μου λέει πάμε στην χάρτινη, που η τσάντα ζαχαροπλαστείου είναι μία ανακυκλώσιμη τσάντα και είναι πάνω από 40 microns.

Δεν έχει καταλάβει ο κόσμος και ο καταναλωτής με αυτή την προπαγάνδα «δεν είναι στην μόδα η πλαστική τσάντα» για ποια τσάντα μιλάτε. Διευκρινίστε μας ότι ...

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Ότι καταλαβαίνει ο κόσμος μην το χρεώνεται σε κάποιους. Ο κόσμος καταλαβαίνει πάρα πολλά πράγματα που δεν ευθύνονται οι συγκεκριμένοι.

Μ. ΤΙΜΗΜΕΝΟΥ: Μα δεν το κάνετε σωστά. Εγώ εχθές δεν ήμουν στη θέση να εξηγήσω για ποια τσάντα μιλάτε στον πελάτη τον υποτιθέμενο της Σίφνου.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Χρειάζεται πολλή επικοινωνία, διαβούλευση και συνεννόηση γιατί είναι καινούργιο θέμα.

Μ. ΤΙΜΗΜΕΝΟΥ: Μα δεν με πιστεύουν όταν τους λέω ότι είναι μόνο για την λεπτή τσάντα τύπου σούπερ μάρκετ. Αν μπορείτε εσείς να βοηθήσετε με τις διαφημίσεις σας και τις προπαγάνδες σας αλλά να είναι διαμορφωμένες σωστά...

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Σας ξαναείπα ότι μέρος της λύσης, ο καταναλωτής θα αποφασίσει, είναι και οι πολλών χρήσεων τσάντες πλαστικές και σακούλες.

Μ. ΤΙΜΗΜΕΝΟΥ: Σήμερα ο Έλληνας πολλών χρήσεων όπως είπε πολύ σωστά η κυρία, θεωρεί ή την πάνινη τσάντα ή την nonwoven τσάντα. Καμία άλλη τσάντα δεν θεωρούν πολλαπλών χρήσεων και σίγουρα όχι την πλαστική.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Όχι.

Μ. ΤΙΜΗΜΕΝΟΥ: Εσείς το λέτε. Σας λέω τι ενημέρωση έχει ο κόσμος έξω. Και ξαναλέω ότι αυτό που εδώ εννοείτε πλαστική τσάντα, εννοείτε την ευρεία γκάμα της πλαστικής συσκευασίας γενικότερα. Όχι μόνο την τσάντα της μίας χρήσεως του σούπερ μάρκετ.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Στα πλαίσια ενός συνθήματος δεν μπορείς να βάλεις αστερίσκους και διευκρινίσεις κτλ. Αυτό θα έρθει στην πορεία που θα ωριμάσει όλη η διαδικασία της ενημέρωσης και θα καταλήξουμε τι θέλουμε.

ΓΙΑΝΝΑΚΑΡΗΣ: Η κυρία είπε ότι πρέπει να συνεχίσουν να υπάρχουν οι πλαστικές σακούλες. Εγώ έχω το ερώτημα. Τα ψάρια θα αντέχουν να υπάρχουν; Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Εγώ να ευχαριστήσω την κυρία Τιμημένου για την παρέμβασή της η οποία καταγράφηκε πλήρως. Βέβαια είναι πρώτη φορά που εκπρόσωπος εργοστασίου

ιδιωτικής εταιρίας αναφέρεται σε ευρωπαϊκό πρόγραμμα με την έννοια της προπαγάνδας. Αυτό πρώτη φορά το ακούω, δεν μου έχει ξανασυμβεί.

Παρόλα αυτά είναι δεκτή και η κριτική και την έχουμε καταγράψει όπως βλέπετε. Θα έλεγα την ίδια ευαισθησία να δείξετε και όταν διαφημίζονται προϊόντα ιδιωτικών εταιριών όπου εγώ έχω αισθανθεί κατ' επανάληψη ότι με προπαγανδίζουν και με εξαπατούν. Παρόλα αυτά είναι θετική η συμβολή σας και οι ιδέες που έχετε πει, κυρία Τιμημένου.

Δ. ΜΑΝΤΗΣ: Θέλω να συμπληρώσω δύο, τρία πραγματάκια πάνω στο θέμα. Παρακολουθώντας την συζήτηση αντιλαμβάνομαι ότι θα πρέπει να γίνει γρήγορα ένας προσδιορισμός γιατί απ' ότι ανέφερε η Μαρία θίγονται και κάποια οικονομικά συμφέροντα εταιριών. Πρέπει να γίνει ένας διαχωρισμός και μία σαφής στρατηγική μεταξύ 0.15 – 50 microns πάχος πλαστικής σακούλας.

Επίσης, συμφωνώ και θέλω να τονίσω αυτό που ειπώθηκε από σχεδόν όλες τις πλευρές ότι είναι θέμα νοοτροπίας και να μεταφέρω την εμπειρία ενός παλαιότερου στο packaging στην Ελλάδα, δεν θέλω να αναφέρω το όνομά του, ο οποίος συμμετείχε στις πρώτες ευρωπαϊκές επιτροπές και ανέφερε ότι όταν το 91' συζητούσαν για την κατάσταση των ακτών της Μεσογείου οι Ιταλοί, οι Έλληνες και οι Ισπανοί, οι Ελβετοί τους έλεγαν δεν υπάρχει πρόβλημα στις λίμνες μας αντίστοιχο γιατί έχει περάσει μια διαφορετική κουλτούρα και νοοτροπία στους καταναλωτές.

Επίσης, ένα τελευταίο σημείο, έχουμε στα χέρια μας ως σύνδεσμος μία τελευταία μελέτη για τα βιοπλαστικά. Πιστεύω σε μερικές εβδομάδες να μπορούμε να δημοσιοποιήσουμε κάποια στοιχεία, που μιλάει για μία σαφή άνοδο μεταξύ 15 – 20 το οποίο σχετίζεται και με τις ευρωπαϊκές οδηγίες, που σημαίνει ότι εκτιμούμε ότι από τη στιγμή που θα υπάρχει αγορά θα καλυφθεί σύμφωνα με τους νόμους της αγοράς με την αντίστοιχη προσφορά στις πρώτες ύλες.

Πάλι η εκτίμησή μας είναι ότι θα γίνει ένας πολύ ωραίος διάλογος και αυτό που θα προκύψει θα βοηθήσει και τους Έλληνες καταναλωτές και τις εταιρίες διανομής, τα σούπερ μάρκετ, τα μίνι - μάρκετ αλλά πιστεύω ότι και με τις κατευθύνσεις που θα δοθούν θα βοηθήσει και τις βιομηχανίες που παράγουν σακούλες, που ονομάστηκαν υλικά συσκευασίας με την τελευταία αυτή Οδηγία.

Ευχαριστούμε.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Ήθελα να επανέλθω στο θέμα της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης πάνω στην χρήση των πλαστικών ουσιών και να πω τι αποτελέσματα θα είχε εάν αυτή η κουλτούρα μας ήταν ιδιαίτερα αναπτυγμένη.

Θα αναφερθώ σε κάτι το οποίο πρωτοδιάβασα στις αρχές της δεκαετίας του 70' όταν πρωτοασχολήθηκα με τα πλαστικά. Είχα διαβάσει τότε ότι στην Αυστρία, μια ιδιαίτερα αναπτυγμένη χώρα πάνω σε αυτά τα θέματα, τα πλαστικά τα οποία χρησιμοποιούσαν οι αγρότες με λιπάσματα και για οποιεσδήποτε άλλες χρήσεις, τα απόθεταν σε ειδικού κάδους στους αγρούς και η δασική υπηρεσία της Αυστρίας κάτι αντίστοιχο της δικής μας πυροσβεστικής είχε την ευθύνη συλλογής αυτών. Στις αρχές της δεκαετίας του 1970.

Επίσης, κάτι άλλο που ήθελα να προσθέσω όσον αφορά τις τσάντες πολλαπλών χρήσεων θα έλεγα ότι στο ποσοστό που αυτές θα χρησιμοποιηθούν, σημαίνει ότι θα γίνονται εισαγωγές. Διότι η ελληνική αγορά δεν είναι τόσο μεγάλη για να αντέξει επενδύσεις αυτού του είδους παραγωγών. Θα πρέπει να σημειώσουμε σε αυτό το σημείο. Ότι κάθε 1 εκατομμύριο ευρώ που αυξάνονται οι εισαγωγές, έξι ελληνικές οικογένειες χάνουν την δουλειά τους. 1 εκατομμύριο ευρώ σημαίνει 150.000 εργατικά, αφαιρέστε το ΙΚΑ, βάλτε 15.000 – 20.000 το άτομο και θα βρείτε ότι 6 -7 άτομα χάνουν την δουλειά τους.

Ευχαριστώ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ευχαριστούμε τον κύριο Κασελίμη. Ήμουν σίγουρος ότι θα φτάσουμε στο σημείο να κατηγορηθούμε και ότι έχουμε δημιουργήσει 1,5 εκατομμύριο ανέργους στην Ελλάδα τα τελευταία πέντε χρόνια υποθέτω. Αστειεύομαι, κύριε Κασελίμη.

Νομίζω ότι έχετε απόλυτο δίκιο στο κομμάτι της ευαισθητοποίησης. Το είπε και ο κύριος Μαντής. Να μην ξεχνάμε ότι το πρόγραμμα LIFE DEBAG έχει ένα πολύ γερό σκέλος όσον αφορά την ευαισθητοποίηση του κόσμου και των τοπικών κοινωνιών και στοχεύουμε σε αυτό.

Να πω όμως πάλι κάτι που το ξεχνάμε. Σε χώρες με πολύ μεγάλη περιβαλλοντική κουλτούρα και πολύ μεγάλη αυξημένη κουλτούρα για το περιβάλλον σχεδόν έχουμε πάει στην κατάργηση της πλαστικής κουλτούρας. Αυτά τα δύο φαίνεται πάνε πακέτο, οπότε σκέφτομαι να πετύχουμε το πρώτο για να έρθει και το δεύτερο. Ε;

Π. ΧΑΡΟΓΛΟΥ, εκπρόσωπος εργοστασίου πλαστικών: Ακούγοντας πολύ προσεχτικά όσα είπατε εδώ κα έξι ώρες όλοι οι εισηγητές θα ήθελα να αναφέρω το εξής. Θεωρώ ότι είμαστε απόλυτα σύμφωνοι όλοι και ευαισθητοποιημένοι για την προστασία του περιβάλλοντος και για εμάς και για αυτό που θα αφήσουμε στα παιδιά μας, απλώς αυτό που βλέπω είναι μία πλήρης αντίθεση. Της ευρωπαϊκής Οδηγίας που πάει να περάσει και να εναρμονιστεί και η χώρα μας με τα σλόγκαν τα οποία ήδη έχουν αναγραφεί. Αυτό που είπε η κυρία Τιμημένου.

Ναι μεν η ευρωπαϊκή Οδηγία λέει για μείωση έστω και 40 τσάντες κατά κεφαλή όμως τα σλόγκαν από πιλοτικά προγράμματα, από αυτά που ξεκινούν η Τήνος και η Σαντορίνη που ακούω εδώ πέρα, μιλάνε απόλυτα για τελείως κόψιμο της πλαστικής τσάντας. Αυτό μπορείτε κάλλιστα να καταλάβετε τι συνεπάγεται και για την οικονομία της χώρας όταν μειώνεται ο δικός μας τζίρος, ο δικός μας όγκος πωλήσεων και όταν μένουν υπάλληλοι στον δρόμο.

Αυτό εγώ το έπιασα σαν προπαγάνδα που αναφέρατε πριν ότι σας κατηγορούμε ή κατηγορούμε την Ε.Ε. αντίστοιχα. Να πω και κάτι; Ευρωπαϊκή Ένωση δεν σημαίνει πως ότι ψηφίζει είναι σωστό και ότι είμαστε πλήρως εναρμονισμένοι με αυτό όλοι οι πολίτες.

Τα σχόλια δικά σας.

ΤΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ήθελα να πω για τα πιλοτικά προγράμματα που είπατε. Είθισται πάντως τα πιλοτικά προγράμματα να έχουν ένα τέτοιο σλόγκαν, «νησί μηδενικών εκπομπών», «νησί zero ways», οπότε αν και δεν το έχουμε ονομάσει «μηδενικής πλαστικής σακούλας»

είθισται επειδή είναι πιλοτικά προγράμματα, μικρής εμβέλειας να είναι παραπάνω από τον στόχο για τον οποίο αγωνίζονται. Γιατί ουσιαστικά γίνεται ένα πρότυπο, ένα παράδειγμα το οποίο θα διευρυνθεί και στις υπόλοιπες περιοχές.

Αυτό που επισημαίνετε και είναι πολύ σημαντικό και θα πρέπει να το δούμε είναι όντως η αλλαγή φιλοσοφίας που θέλουμε να πετύχουμε στη χώρα, δηλαδή να αφήσουμε πίσω την μίας χρήσης σακούλα και να περάσουμε σε αυτήν που είναι πολλαπλών χρήσεων και να δούμε πώς θα μπορούσε να συνδυαστεί με τις δυνατότητες της ελληνικής βιομηχανίας. Σε αυτό θα θέλαμε πραγματικά τις προτάσεις σας και συγκεκριμένα θα ήθελα να ρωτήσω ποιες είναι οι δυνατότητες της ελληνικής βιομηχανίας στις σακούλες πολλαπλών χρήσεων για να το λάβουμε και εμείς υπόψη μας. Αν είστε έτοιμοι τώρα να μας απαντήσετε διαφορετικά δεχόμαστε γραπτές προτάσεις και στην επόμενη διαβούλευση κτλ.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Η απάντηση είναι πολύ εύκολη. Δεν έχουν καμία δυνατότητα οι υπάρχουσες μηχανολογικές υποδομές για την παραγωγή τέτοιων σακουλών.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Για κομποστοποιήσιμες;

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Είναι πολύ πιο εύκολα τα πράγματα. Για την πολλαπλών χρήσεων πλαστική μίλησα. Ούτως ή άλλως η βιομηχανία πλαστικών να φτιάξει με τον υπάρχοντα εξοπλισμό υφασμάτινες τσάντες δεν μπορεί.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Πλαστικές όχι υφασμάτινες.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Εκ των πραγμάτων δεν μπορεί. Μιλάμε για πολλαπλών χρήσεων πλαστικές τσάντες. Δεν υπάρχει καμία δυνατότητα με την υπάρχουσα υποδομή γι' αυτό και προηγουμένως ανέφερα το θέμα των απωλειών θέσεων εργασίας λόγω των εισαγωγών οι οποίες θα...

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Κύριε Κασελίμη, να την κάνω πιο συγκεκριμένη την ερώτηση. Μέχρι πόσο πάχος μπορείτε να παράξετε εσείς στην βιομηχανία; Πόσο χοντρή πλαστική σακούλα μπορείτε να παράξετε;

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Η βιομηχανία η δική μας παράγει από 6 microns και δεν θα ήταν υπερβολή να πω ότι φθάνει τα 150 - 180 microns.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Τα 150-180 microns δεν θα ήταν αρκετά για να είναι επαναχρησιμοποιήσιμη μια τσάντα;

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Και τα 50 microns είναι, κύριε Κυρκίτσο, και τα 40 microns

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Αυτό λέω.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Για τις υπάρχουσες σακούλες πολλαπλών χρήσεων οι οποίες είναι από πολυστρωματικά υλικά, αυτές που κυκλοφορούν αυτή τη στιγμή στην αγορά και χρησιμοποιούν τα μεγάλα σουπερ μάρκετ. Εάν προχωρήσουμε σε μία τσάντα φανελάκι η οποία θα έχει 100 ή 150 microns αυτή βεβαίως να μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί και να παραχθεί από τον υπάρχοντα εξοπλισμό.

Μιλούσα για των πολλαπλών χρήσεων.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Και τέτοιες τσάντες εμείς θεωρούμε ότι πρέπει να μπου ως μέρος της λύσης. Τέτοιες τσάντες που μπορείτε να παράξετε τώρα.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Αυτό πράγματι μπορούμε να το κάνουμε και βεβαίως θα μπορούσαν να υπάρξουν πάνω και διαφημιστικά μηνύματα για την πολλαπλή χρήση αυτής της τσάντας.

ΤΙΓΚΑΣ, εκπρόσωπος βιομηχανίας πλαστικών: Είθισται όπως είπε νωρίτερα η κυρία, δεν θυμάμαι το όνομά της, το επαναχρησιμοποιούμενο να είναι υφαντό. Δεν το κατάλαβα αυτό. Άμα είναι πλαστικό και μπορούμε να το επαναχρησιμοποιήσουμε εφόσον υπάρχει η ελληνική βιομηχανία αυτή τη στιγμή στα πλαστικά... και θέλω να σας πω νωρίτερα τα στοιχεία που παρουσιάσατε και για την απασχόληση και για τα νούμερα τα οικονομικά αυτή τη στιγμή είναι διαφορετικά τα μεγέθη σε πολλά πράγματα.

Υπάρχουν σοβαρές προσπάθειες αυτή τη στιγμή από την ελληνική βιομηχανία στα πλαστικά με εξαγωγές και με επενδύσεις αυτήν τη στιγμή στην Ελλάδα. Την επόμενη φορά θα έρθουμε πιο οργανωμένοι να σας παρουσιάσουμε αυτά τα μεγέθη και να καταλάβετε για τι μιλάμε γιατί έχω την αίσθηση ότι υπάρχουν κενά.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ευχαριστούμε τον κύριο Τίγκα. Ακριβώς αυτό θέλουμε γι' αυτό γίνεται η διαβούλευση εδώ αλλιώς δεν θα υπήρχε λόγος να την κάνουμε. Έχω όμως δύο παρεμβάσεις από το προεδρείο και σας παρακαλώ πάρα πολύ πριν συνεχίσουμε. Μία παρέμβαση από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και μετά ο κύριος Μπίθας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο.

ΚΑΡΠΟΔΙΝΗ: Ευχαριστώ. Θα ήθελα να παρέμβω σε τρία σημεία. Πάρα πολλοί από εσάς μίλησαν για την αλλαγή νοοτροπίας. Καλή η ευαισθητοποίηση, μάλιστα η Οδηγία μιλά για δημόσια πληροφόρηση και δράση ευαισθητοποίησης ιδιαίτερα τον πρώτο χρόνο μετά την ενσωμάτωση της Οδηγίας. Όμως αποτελεσματικά έχουν αποδειχθεί τα οικονομικά εργαλεία. Ανεξάρτητα από το ποιο είναι το επίπεδο της πληροφόρησης και ανεξάρτητα από το ποια είναι η νοοτροπία. Ένα τέτοιο οικονομικό εργαλείο είναι αυτό που κατά κύριο λόγο θα προσπαθήσει να επιβάλει αυτή η Οδηγία.

Το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας είναι πολύ συγκεκριμένο. Αφορά τις λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς κάτω από 50 microns. Δεν αφορά τους σάκους, δεν αφορά τις σακούλες σκουπιδιών, δεν αφορά ένα πολύ μεγάλο εύρος προϊόντων της βιομηχανίας πλαστικών.

Μ. ΤΙΜΗΜΕΝΟΥ: Αυτό είπα πριν που παρεξηγήθηκα.

ΚΑΡΠΟΔΙΝΗ: Εάν αυτό είναι λάθος νομίζω το εντοπίσατε στην παρέμβασή σας. Πάντως η ανάγκη θεσμοθέτησης μέτρων νομικά δεσμευτικών προκύπτει από την υποχρέωση ενσωμάτωσης της Οδηγίας η οποία έχει ένα συγκεκριμένο πεδίο εφαρμογής.

Αν θέλουμε ή δεν θέλουμε να το επεκτείνουμε, άλλα κράτη μέλη έχουν για παράδειγμα αντίτιμο στο σύνολο των σακουλών της λιανικής ανεξάρτητα από πιο υλικό έχουν κατασκευαστεί. Έχει γίνει και αυτό.

Τώρα, όσον αφορά τις δυνατότητες που έχει η βιομηχανία προφανώς θα υπάρξουν κάποιες αρνητικές επιπτώσεις στο σύνολο του κλάδου δεδομένου ότι έχει συνηθίσει να παράγει με συγκεκριμένες πρώτες ύλες οι οποίες για την Ε.Ε. είναι ύλες εισαγωγής. Δεν είναι παραγωγής εντός Ε.Ε. Εκείνο που προσπαθεί να ενισχυθεί είναι η παραγωγή πρώτων υλών που θα έχουν σαν βάση όχι μόνο πετρελαϊκή αλλά και υλικά προερχόμενα από κυτταρίνη κτλ. που θα προκύψουν από ειδικές καλλιέργειες.

Η Ιταλία τρέχει ένα LIFE που παράγει τέτοια υλικά από γαϊδουράγκαθα, χρησιμοποιεί δηλαδή και μια τεχνολογία που της επιτρέπει να διατηρήσει κάποια εδάφη τα οποία είναι προβληματικά και από την άλλη να παράγει ένα υλικό το οποίο θα το βάλει σαν πρώτη ύλη στην βιομηχανία της και θα παράγει πλαστικές σακούλες. Αυτό που θα βλέπουμε σαν πλαστική σακούλα αλλά στην πραγματικότητα θα είναι ένα άλλο υλικό από το σύνθετο πολυαιθυλένιο και προπυλένιο.

Θα ξαναέρθω σε αυτό που είπα στην αρχή ότι αυτή τη στιγμή δεν έχουμε την δυνατότητα νομικά να ξεχωρίσουμε πέρα από τα κομποστοποιήσιμα υλικά αυτά τα οποία μπορούν να υποστούν βιοδιάσπαση κτλ. οπότε θέλουμε μία ερευνητική προσπάθεια και μία εναρμόνιση σε επίπεδο ευρωπαϊκό. Το ότι υπάρχουν κάποια εθνικά πρότυπα όπως τα British Standards ή κάποια πρότυπα εκτός Ε.Ε. όπως τα ISTM δεν μας βοηθούν αν αύριο το πρωί όπως μας λέει η Οδηγία θα πρέπει να σημάνουμε τα υλικά με ένα σήμα που θα έχει ευρωπαϊκή διάσταση.

Τέλος, θα ήθελα να σημειώσω κάτι. Εγώ αντιλαμβάνομαι αυτή τη διαδικασία ως ένα φόρουμ ανταλλαγής απόψεων. Όταν μιλάμε για διαβούλευση μιλάμε για τη παραγωγή ενός κειμένου του οποίου τοποθετούνται οι διάφοροι φορείς. Προφανώς δεν έρχεται αυτή η διαδικασία να προκαταλάβει την επίσημη διαδικασία που ούτως ή άλλως θα ισχύσει για την νομική πράξη, η οποία θα φέρει στο εθνικό δίκαιο την Οδηγία 720/2015.

Ελπίζω αυτά να ήταν διαφωτιστικά. Ευχαριστώ.

Κ. ΜΠΙΘΑΣ: Καθώς κουβεντιάζουμε πια πολιτικές, επιπτώσεις πολιτικών, αποτελεσματικότητα πολιτικών κτλ. θα ήθελα να επαναφέρω ένα κομμάτι της παρουσιάσής μου το οποίο έχει να κάνει με τις πολιτικές και το οποίο νομίζω ότι είναι αδιαμφισβήτητο. Δηλαδή δεν μπαίνει σε διαπραγμάτευση σε κανένα χώρο και κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες, σε γενικές γραμμές.

Τη στιγμή που ένα υλικό έχει περιβαλλοντικό κόστος είτε αυτό το υλικό είναι φαγητό, είτε είναι φάρμακο, είτε φυτοφάρμακο, είτε είναι η χρήση του υδροφόρου ορίζοντα του νερού αυτό το κόστος πρέπει να το καταβάλει ο χρήστης του. Αυτό σημαίνει εξορθολογισμός της αγοράς των προϊόντων. Τη στιγμή λοιπόν που το πλαστικό ενέχει περιβαλλοντικό κόστος, πέρα από τις οποιεσδήποτε άλλες ενημερώσεις και απαγορεύσεις, άλλης σφαιρας πράγματα, άλλου παπά ευαγγέλιο, το κόστος το συγκεκριμένο πρέπει ο χρήστης να το καταβάλει. Αυτό σημαίνει κάτι ενδεχομένως για τον χρήστη. Αλλά δεν είναι μόνο για τον χρήστη πλαστικού.

Πηγαίνουμε πλέον σε μια εποχή που το καταβάλει για τα λιπάσματα, για τον υδροφόρο ορίζοντα, για οτιδήποτε, για ό,τι επηρεάζει το περιβάλλον. Αυτό είναι

αναγκαιότητα και αυτό πρέπει να είναι σαφές στον χρήστη ότι το καταβάλλει. Όχι ενσωματωμένο σε κάτι άλλο, αλλά έτσι ώστε να του δώσει το σήμα της ορθολογικής χρήσης για κάθε προϊόν. Όχι μόνο για το πλαστικό. Είναι σαφές αυτό. Είναι αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη. Αυτό ήθελα να πω.

ΖΙΩΜΑΣ: Δύο σχόλια. Πολύ σωστά το είπατε και αυτό ήταν αν θέλετε η αρχική μου πρόθεση για να παρέμβω. Άσχετα εάν ο καταναλωτής δεν το βλέπει το κόστος, ό,τι πλαστική σακούλα παίρνει από το σούπερ μάρκετ την πληρώνει. Είναι κρυφό το κόστος μέσα στο προϊόν.

Γιατί δεν κάνουμε το προφανές; Το αυγό του Κολόμβου. Να το εμφανίσουμε. Το σούπερ μάρκετ είναι έτοιμο να το κάνει; Κάποια εδώ στην Ελλάδα με Γερμανική προέλευση το κάνουν ήδη. Το πληρώνουμε που το πληρώνουμε ας το εμφανίσουμε και θα δούμε τις πρώτες αντιδράσεις του καταναλωτή, γιατί το πληρώνει το κόστος. Εφόσον υπάρχει και βγαίνει από την τσέπη μου ας μου το δείξει και από εκεί και πέρα να αρχίσει η δική μου αντίδραση.

Επίσης, θα ήθελα, κύριε Παπαθεοδώρου, να σας κάνω ένα σχόλιο σε αυτό που είπατε ότι οι χώρες της Ευρώπης που είναι ευαίσθητοποιημένες στο περιβάλλον οδεύουν προς απαγόρευση της πλαστικής σακούλας. Σας πληροφορώ ότι ομιλεί κάποιος ο οποίος κοιμάται περίπου 70 έως 85 ημέρες σε ευρωπαϊκά ξενοδοχεία. Την προηγούμενη εβδομάδα ήμουν στο Χάσελμπεργκ και πήρα τρία μπουκάλια κρασί από το μονοπώλιο. Μου βάλανε μία σακούλα και ζήτησα και δεύτερη, γιατί ήταν βαριά. Μου χρέωσαν δύο σακούλες. Πλαστικές σακούλες μιας χρήσης. Μου τι χρέωσαν περίπου μία σουηδική κορώνα. Δέκα κορώνες είναι ένα ευρώ, σαν να λέμε δέκα λεπτά. Για το δε Λονδίνο το ξέρω από πρώτο χέρι. Τρία παιδιά δικά μου ζουν εκεί. Στις πέντε πένες που τις χρεώνουν, οι Εγγλέζοι μάλιστα οι οποίοι έχουν ιδιαίτερη ευαισθησία, δηλαδή αν σε Εγγλέζο καπνιστή ζητήσεις ένα τσιγάρο μπορεί να πάθει έμφραγμα, πηγαίνουν οι κυρίες και οι κύριοι με την τσαλακωμένη σακούλα να ψωνίσουν. Παρόλα αυτά η πλαστική σακούλα είναι εκεί. Πέντε πένες και παίρνεις όσες θέλεις.

Αφού λοιπόν το πληρώνουμε ας το βγάλουμε στην επιφάνεια για να δούμε την αντίδραση. Γιατί ψάχνουμε να βρούμε τη λύση με το αυγό του Κολόμβου;

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Ζιώμα. Βέβαια φέτος σας πέρασα γιατί είμαι πάνω από 120 ημέρες στο εξωτερικό. Οπότε χάσατε. Αν δείτε την κατανάλωση και τον αριθμό μείωσης των πλαστικών σακουλών είναι εντελώς διαφορετικές.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Πιθανώς ορισμένοι δεν το γνωρίζουν. Οι συμβατικές σακούλες, τα oil based plastics δεν χρησιμοποιούσαν πρώτη ύλη το πετρέλαιο. Δηλαδή όταν παράγουμε πλαστικά δεν ξοδεύουμε πετρέλαιο. Τα πλαστικά έχουν ως πρώτη ύλη τα παράγωγα του πετρελαίου. Δηλαδή όταν ξεκινάς να διυλίσεις πετρέλαιο να το χρησιμοποιήσεις σε θέρμανση και κίνηση, εκλύονται κάποια αέρια. Τα αέρια αυτά έχεις δύο δυνατότητες ή τα αφήνεις και εκλύονται στην ατμόσφαιρα με ό,τι αυτό συνεπάγεται ή τα συλλέγεις, τα πολυμερίζεις και τα κάνεις πλαστικά.

Επειδή ευρέως κυκλοφορεί και παλαιότερα, τώρα έχει μειωθεί θα έλεγα, έβλεπε κανείς στο διαδίκτυο πώς τα εκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου εξοικονόμησε η τάδε χώρα καταργώντας τις σακούλες και ούτω καθεξής. Αυτό είναι μία πλάνη και καλό είναι να ενημερωθεί η κοινή γνώμη.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Νομίζω πλέον έχει φύγει αυτό εντελώς. Κάποιος άλλος;

Ο κύριος Κυρκίτσος.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Δύο σχόλια. Επαναφέρω το θέμα της πρόληψης. Αυτό το διχτάκι χωρά σε οποιαδήποτε τσέπη, σε οποιαδήποτε τσάντα. Κάθε μέρα πάρα πολλά νοικοκυριά, όλα σχεδόν, μπορεί να αγοράσουν ψωμί, γάλα και να πάρουν μία, δύο, τρεις, τέσσερις, πέντε σακούλες. Ένα διχτάκι για παράδειγμα μπορεί να αντικαταστήσει αυτές τις σακούλες. Αν πολλαπλασιάσετε αυτό το νούμερο κάθε μέρα επί τα χρόνια και επί τα νοικοκυριά μπορούμε να δούμε τεράστια πρόληψη. Ένα διχτάκι μπορεί να αντικαταστήσει τόσες σακούλες, ανάλογα τη συνείδηση του κάθε νοικοκυριού. Θέτουμε πάρα πολύ επιτακτικά τα θέματα της πρόληψης δηλαδή η μείωση μπορεί να προέλθει από αλλαγή στη συμπεριφορά και ενημέρωση βέβαια είναι ο κυρίαρχος παράγοντας. Αυτό είναι το ένα. Πολύ σωστά αναφέρθηκε και από τον Ε.Ο.ΑΝ. αυτού του είδους διαδικασία μείωσης πλαστικής σακούλας.

Να πω και ένα δεύτερο παράδειγμα για πρόληψη. Πάω στη λαϊκή μου με τις σακούλες τις προηγούμενης εβδομάδας. Το έχω κάνει πολλές φορές. Βάζεις τις σακούλες αφού αδειάσεις τα προϊόντα την πρώτη φορά τις βάζεις μέσα στο καρότσι και ξαναπάς με το καρότσι με τις ίδιες σακούλες που είχες πάρει την προηγούμενη εβδομάδα και τις ξαναδίνεις και σου βάζουν τα αντίστοιχα προϊόντα. Αν το πολλαπλασιάσουμε 10 - 20 σακούλες μια φορά στη λαϊκή επί τόσες εβδομάδες θα δείτε πώς μαζεύονται οι εκατοντάδες σακούλες και μπορούμε να κάνουμε πρόληψη. Υπάρχουν λοιπόν πολλοί τρόποι πρόληψης πέρα από τις εναλλακτικές λύσεις. Που αντικαθιστούν την πλαστική σακούλα.

Ένα σχόλιο σε σχέση με το «η σακούλα δεν φταίει», είναι το πού καταλήγει. Στην Ιαπωνία μετά τη Φουκοσίμα, άλλαξαν άποψη. Τα πυρηνικά εργοστάσια δεν φταίνε, η κακή τους χρήση φταίει. Η ίδια η τεχνολογία μπορεί να δημιουργήσει πρόβλημα, γιατί εξελίσσεται η τεχνολογία, προκύπτουν νέα τεχνολογικά δεδομένα, που μπορούν να σου παράξουν το ίδιο προϊόν με ασφαλέστερο τρόπο. Άρα λοιπόν οφείλουμε να κρίνουμε κάθε φορά και τις τεχνολογίες και τα προϊόντα και οτιδήποτε και να λέμε ότι σαν κοινωνία επιλέγω αυτή την τεχνολογία ή αυτό το προϊόν διότι μου δημιουργεί μεγαλύτερη ασφάλεια στο μέλλον και στην βιωσιμότητα του πλανήτη.

Η Γερμανία πριν από χρόνια έκανε μια πολύ μεγάλη συμφωνία με το μεγαλύτερο συνδικάτο της Γερμανίας που ήταν του άνθρακα. Αποφάσισαν χρονοδιάγραμμα ότι σταματάμε τον άνθρακα. Είναι κακός ο άνθρακας; Είναι πώς τον χρησιμοποιούμε, τι συστήματα χρησιμοποιούμε, τι συστήματα ρύπανσης. Γιατί το κάνουν; Γιατί απλούστατα έρχονται οι ΑΠΕ και είναι πιο φθηνές και από τον άνθρακα και είναι και πολύ πιο καθαρές.

Άρα, λοιπόν, εξελίσσονται τα πράγματα με ραγδαίο τρόπο και έρχεται η Ε.Ε. και λέει παιδιά, παγκόσμια κοινότητα, η σακούλα της μιας χρήσης έχει τα προβλημάκια της και πρέπει να την μειώσουμε. Με ποιο τρόπο; Δίνει το στίγμα με την Οδηγία. Ας ακούσουμε λιγάκι τα μηνύματα. Μέσα από την Οδηγία έχουν μπει οι φωνές, οι επιστήμονες, οι πάρα πολλοί εκπρόσωποι, η βιομηχανία που εκφράστηκαν για να βγει. Έχουν γίνει συμβιβασμοί και γι' αυτό θα δείτε η Οδηγία δεν έχει καταλήξει σε πολλά πράγματα. Συνέχεια είμαστε σε μια διαβούλευση παγκόσμια για να καταλήξουμε. Όμως βλέπετε ποια είναι η τάση. Άρα δεν είναι τόσο απλό να λέμε δεν φταίει η σακούλα. «Φταίει» με την έννοια ότι μπορεί να την αντικαταστήσεις της μιας χρήσης με κάτι άλλο που δημιουργεί λιγότερο ρίσκο.

Με αυτή την έννοια πρέπει να είμαστε ανοιχτοί στις προκλήσεις και να εξελισσόμαστε γιατί έχουμε έναν πλανήτη. Δεν έχουμε και έναν δεύτερο να μετακομίσουμε.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Λοιπόν υπάρχει κάποιος άλλος που θα ήθελε να τοποθετηθεί;

Ο κύριος Γιαννακάκης.

ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗΣ: Εδώ υπάρχει ένα μεγάλο θέμα. Όπως είπε και ο κύριος προηγουμένως δεν έχουμε άλλο πλανήτη. Πρέπει όλοι να καταλάβουμε τι γίνεται στον πλανήτη αυτό. Γιατί η κοινωνική κρίση έχει φέρει την οικονομική αλλά και την περιβαλλοντική. Πρέπει αυτό να το καταλάβουμε επιτέλους.

Μιλώ έτσι, γιατί παλεύω και εγώ μαζί με άλλους το πρόβλημα της μόλυνσης, της μεγαλύτερης οικολογικής καταστροφής, όπως λένε πολλοί επιστήμονες στην Ευρώπη, για το θέμα του Ασωπού. Δηλαδή της μόλυνσης από τα εργοστάσια Οινοφύτων – Σχηματαρίου. Έχω δει από πρώτο χέρι τι γίνεται. Όλα μετρούνται στο όνομα του χρήματος. Δηλαδή η ανθρώπινη υγεία και όχι μόνο η ανθρώπινη, η υγεία στον πλανήτη, η ισορροπία του πλανήτη, τα πάντα μετρούνται σε χρήμα.

Δηλαδή η ζωή, η αειφορία, όλα αυτά πάνε περίπατο. Δηλαδή ζούμε στην εποχή του παραλόγου. Πρέπει επιτέλους να επικρατήσει η λογική. Πρώτα η υγεία στον πλανήτη. Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Ευχαριστούμε τον κύριο Γιαννακάκη που μας τα υπενθυμίζει, γιατί μάλλον όλοι τα ξεχνάμε σιγά-σιγά.

Να πω και εγώ ότι έχει καθιερωθεί στη διεθνή επιστημονική κοινότητα πλέον ένα όρος, ο οποίος πριν από μερικά χρόνια δεν θα ήταν δυνατό να επικρατήσει και έχει δημοσιευθεί και σε πολύ έγκριτα περιοδικά. Ξέρετε ότι ζούμε στην εποχή του ολοκαίνου, όπου είναι θερμό το κλίμα κατά την τελευταία περίοδο, πάρα πολλοί συνάδελφοι μιλούν τώρα για το πλαστικόκαινο, επειδή δημιουργούμε μεγάλα στρώματα απόθεσης πλαστικού σε πάρα πολλές περιοχές και θεωρώ ότι οι γεωλόγοι και οι αρχαιολόγοι του μέλλοντος θα βρίσκουν αυτό το στρώμα και θα είναι και καθοδηγητικό κιάλας. Θα λένε το τέλος του 20^{ου} αρχές του 21^{ου} αιώνα. Δεν θα χρειάζονται και οι πάρα πολύ ακριβές αναλύσεις που κάνουμε εμείς.

Εγώ θα ήθελα να κάνω ένα σχόλιο πριν δώσω έναν τελευταίο γύρο στους εταίρους του LIFE DEBAG. Να πω κάτι το οποίο δεν τονίστηκε και πιθανώς δεν έγινε εμφανές γιατί

είμαστε ακόμα στην αρχή. Αυτό το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν είναι ένα πρόγραμμα μόνο ευαισθητοποίησης του κόσμου και πρότασης πολιτικών και διαβουλεύσεων. Αυτό το πρόγραμμα το LIFE DEBAG είναι μια νέα γενιά προγραμμάτων LIFE τα οποία έχουν ένα πάρα πολύ σοβαρό και ισχυρό επιστημονικό υπόβαθρο. Είναι νέα γενιά προγραμμάτων και εκείνο που θέλω να πω είναι ότι χρησιμοποιούμε ήδη από την αρχή του ευρωπαϊκού αυτού προγράμματος πολύ πρωτότυπες προσεγγίσεις στο νησί της Σύρου για να καταγράψουμε την ρύπανση από πλαστικά και από πλαστικές σακούλες στο παράκτιο και στο υποθαλάσσιο μέρος της Σύρου χρησιμοποιώντας υποβρύχια οχήματα, γεωαναφορές για να είμαστε πάρα πολύ αξιόπιστοι, πρόκειται να καταγράψουμε όλες τις ακτές με πολύ σύγχρονα συστήματα monitoring και συνεπώς θα φτιάξουμε μια εξαιρετική βάση δεδομένων για την αρχή του προγράμματος, θα κάνουμε σε όλη τη διαδικασία του προγράμματος παρακολούθηση των πλαστικών και στο τέλος θα δούμε ποια είναι η τάση αυτών των απορριμμάτων στο παράκτιο και υποθαλάσσιο τοπίο της Σύρου.

Άρα, υπάρχει και ένα πολύ σοβαρό επιστημονικό κομμάτι το οποίο θα μας βοηθήσει και αυτό συμβάλλοντας στη σύνθεση που πρέπει να κάνουμε ως πρόγραμμα για να πάμε μπροστά στο μέλλον.

Δεν ξέρω αν θέλουν κάποιοι εταίροι να τοποθετηθούν.

Κ. ΜΠΙΘΑΣ: Το εργαστήριο το δικό μας ασχολείται με την οικονομική διάσταση της χρήσης της πλαστικής σακούλας. Με την ολιστική, οικονομική διάσταση τόσο της συνεισφοράς της άμεσης, της απασχόλησης, εισόδημα και κέρδη όσο και των παράπλευρων οικονομικών απωλειών του περιβαλλοντικού κόστους και θα προσπαθήσουμε να ανιχνεύσουμε με προσοχή τα δύο αυτά μεγέθη, έτσι ώστε να έχουμε μια καθαρή ακτινογραφία των οικονομικών δεδομένων του κλάδου.

Αυτό νομίζω ότι πέρα από το όφελος που έχει για τις πολιτικές είναι και ένα όφελος για τη βιομηχανία του κλάδου. Να γνωρίζει τα πραγματικά οικονομικά της δεδομένα, που τα ξέρει τα internal καλύτερα από τον καθένα, εγώ δεν μπορώ να τα μάθω ποτέ όπως εσείς που είστε η πηγή μου πάνω κάτω, αλλά να γνωρίζει και τα εξωτερικά κόστη έτσι ώστε να προσαρμοστεί.

Εγώ δηλαδή από αυτή την άποψη θεωρώ ότι είμαι εταίρος και της κοινωνίας πέρα του προγράμματος που εννοείται ότι είμαι εταίρος, αλλά εταίρος και του κλάδου της βιομηχανίας.

Χ. ΞΗΡΟΥ: Σε σχέση με αυτό που λέγαμε και για τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες η μείωση κατανάλωσης πλαστικής σακούλας σίγουρα δεν γίνεται ολοκληρωτικά αρμονικά. Δηλαδή και στο Βέλγιο και στη Γερμανία και στη Γαλλία αν πας στη λαϊκή αγορά ή αν πας σε ένα μικρό μαγαζάκι δεν χρεώνεται η πλαστική σακούλα.

Έχω πολύ πρόσφατα παραδείγματα που έχουμε συζητήσει και στην λαϊκή αγορά. Έχουμε πει ότι από τη στιγμή που χρεώνεται σε μεγάλα σούπερ μάρκετ και αλυσίδες γιατί δεν γίνεται και η αντίστοιχη χρέωση. Δεν έχει φτάσει στο σημείο να γίνεται εξ ολοκλήρου η χρέωση της πλαστικής σακούλας και είναι κάτι στο οποίο υπάρχουν σίγουρα τρύπες στο πώς έχει γίνει το σύστημα και έχει εξελιχθεί.

Είναι κάτι που ίσως μας απασχολήσει στο μέλλον και εδώ.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Νομίζω φτάνοντας στο τέλος στο 1^ο φόρουμ διαβούλευσης, θα καλούσα τον κύριο Κυρκίτσο να κάνει το κλείσιμο και να μας δώσει τις πληροφορίες για το επόμενο.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Εγώ είμαι πολύ ευχαριστημένος από τη συνάντησή μας. Πραγματικά πιστεύω ότι ακούστηκαν πάρα πολλές απόψεις. Ακούστηκαν βασικά δεδομένα και πιστεύω ότι υπάρχουν και άλλα που πρέπει να ακουστούν, όπως επίσης θα πρέπει σε επόμενο φόρουμ πολλοί από σας εσάς να μας κάνετε ολοκληρωμένη παρουσίαση με θέματα που θα έχετε επεξεργαστεί για να τα βάλουμε σε μια σειρά και να αρχίσουμε να τα συζητάμε. Άρα θα προετοιμαστούμε με βάση τα συμπεράσματα στα οποία θα αναλύσουμε όλες τις προτάσεις που ακούστηκαν, θα δούμε πώς μπορούμε να διαμορφώσουμε και μαζί σας, πώς πρέπει να είναι η ατζέντα του επόμενου φόρουμ για να είναι παραγωγική.

Να σας πω ότι το επόμενο φόρουμ θέλουμε να το κάνουμε αρχές Ιουλίου πριν φύγουμε για καλοκαίρι, το τρίτο φόρουμ θα γίνει αμέσως μετά το καλοκαίρι Οκτώβριο – Νοέμβριο και το τέταρτο προς το τέλος του χρόνου. Ευελπιστούμε ότι με το τέταρτο θα δούμε και ένα πακέτο συμφωνίας το οποίο μπορούμε να το εισηγηθούμε προς το Υπουργείο για να το λάβει υπόψη του ενόψει των διαδικασιών εναρμόνισης που τρέχουν εκείνη την περίοδο με την Οδηγία.

Εάν θέλει η Ε.Ε. να ρίξει πρόστιμο στην Ελλάδα έχει πάρα πολλούς λόγους για να μας βάλει στο στόχαστρο. Σας βεβαιώνω ότι δεν θα υπάρξει κάποιο πρόβλημα εάν τον Ιανουάριο ή τον Φεβρουάριο η Ελλάδα εναρμονιστεί. Πιστέψτε με.

ΚΑΡΠΟΔΙΝΗ: Θέλω να πω το εξής. Υπάρχει μία καταληκτική ημερομηνία η οποία είναι συγκεκριμένη. Εάν θέλετε να επηρεάσετε τις διαδικασίες, κάντε το το συντομότερο δυνατό. Αν περιμένετε ότι εμείς δεν θα ανταποκριθούμε στην υποχρέωσή μας για να τελειώσει η διαβούλευση δεν μπορώ να σας το εγγυηθώ και δεν θα το πρότεινα σε καμία περίπτωση. Οπότε θα έλεγα όσο πιο νωρίς τόσο πιο καλά.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Γι' αυτό ακριβώς έχουμε επιταχύνει πάρα πολύ το χρονοδιάγραμμα των συναντήσεων και λέμε να έχουμε ολοκληρώσει τουλάχιστον τέσσερις από τις έξι, οπότε μετά και να έχει γίνει εναρμόνιση θα δούμε και πολλά άλλα θέματα, γιατί όπως βλέπετε η Οδηγία αφήνει πάρα πολλά θέματα ανοιχτά. Με τις οξο-βιοδιασπώμενες, με την μεθοδολογία κτλ.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ (εκτός μικροφώνου): Η ημερομηνία κυρία Καρποδίνη της 27^{ης} Νοεμβρίου σας αφήνει περιθώρια, δηλαδή μπορείτε να παρατείνεται το χρόνο για δύο – τρεις μήνες;

ΚΑΡΠΟΔΙΝΗ: Όχι δεν μπορούμε να παρατείνουμε τον χρόνο. Ο χρόνος είναι συγκεκριμένος και καλό θα είναι το σύνολο των διαδικασιών συμπεριλαμβανομένης την νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας να έχει τελειώσει στις 27 Νοεμβρίου και όταν μιλάμε για 27 Νοεμβρίου μιλάμε για δημοσίευση του ΦΕΚ.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Η συνέχεια θα είναι στις αρχές Ιουλίου που θα κάνουμε την δεύτερη συνάντηση. Θα έχουμε έρθει σε επαφή με τους περισσότερους από εσάς που θέλετε να

κάνετε παρουσίαση και θα έχουμε συνεννοηθεί την ατζέντα της δεύτερης συνάντησης και θα προσπαθήσουμε να βρούμε έναν χώρο να είμαστε ίσως λιγότεροι σε ένα στρογγυλό τραπέζι για να μπορούμε να συνομιλούμε, για να γίνει αλλιώς ο διάλογος και να είναι ακόμα πιο ουσιαστικός, για να βγάλουμε πολύτιμα συμπεράσματα για τη συνέχεια για κάθε θέμα που θα συζητάμε.

Επίσης, μια έκκληση από τη βιομηχανία και από την ΕΕΑΑ αλλά δεν τον βλέπω τον κύριο Ραζή. Θέλουμε τα στοιχεία του κλάδου για να δούμε πόσες επιτέλους είναι οι πλαστικές σακούλες και ποια είναι η πραγματική κατανάλωση στην Ελλάδα. Δεν έχουμε καταλήξει. Το 269 κατά άτομο δεν μας καλύπτει, είναι πολύ παλιό στοιχείο. Εσείς ξέρετε καλύτερα αλλά πρέπει να συνδυάσουμε πληροφορίες για να βρούμε την αλήθεια και θέλουμε βοήθεια.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ εκτός μικροφώνου (δεν ακούγεται): Θα είμαι ειλικρινής εδώ. Νομίζω ότι τα περισσότερα στοιχεία...

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Έχετε και πώς δεν έχετε. Άρα, μπορούμε να κάνουμε κάποιες εκτιμήσεις πολύ πιο σοβαρές από μία γενική εκτίμηση που υπάρχει στο τραπέζι.

Γ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ: Είναι μεγάλος στόχος αυτός σε μία χώρα που πριν από μερικά χρόνια δεν ήξερε τον αριθμό των δημοσίων υπαλλήλων. Πώς θα ξέρει τον αριθμό πλαστικών σακουλών;

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ (εκτός μικροφώνου): Νομίζω ότι ο τομέας Βιομηχανίας του Υπουργείου θα πρέπει να έχει στοιχεία.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Θα τα αναζητήσουμε παντού.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ (εκτός μικροφώνου): Επίσης, αυτοί που έχουν αυτά τα στοιχεία είναι τα Εμποροβιομηχανικά επιμελητήρια διότι για να ιδρύσεις μια βιομηχανία πρέπει να δώσεις στοιχεία.

Ρ.ΧΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ: Δεν είναι ποσοτικά όμως. Τα έχουμε ψάξει.

Ι. ΚΑΣΕΛΙΜΗΣ: Δεν αμφιβάλλω.

Φ. ΚΥΡΚΙΤΣΟΣ: Εγώ θα έλεγα κλείνοντας ότι είμαι χαρούμενος επειδή ακούστηκαν απόψεις οι οποίες δίνουν λύσεις ενδεχομένως σε μελλοντικά προβλήματα που θα συζητήσουμε.

Είναι πάρα πολύ σημαντικό και θέλουμε να προχωρήσει η εναρμόνιση πολύ γρήγορα, να συζητήσουμε όλα τα ανοιχτά θέματα και όσο πιο πολύ καταλήξουμε σε αυτές τις τέσσερις συναντήσεις τόσο πιο εύκολα αυτά τα πορίσματα θα μπορέσει να τα λάβει πολύ σοβαρά υπόψη του το Υπουργείο και να τα ενσωματώσει ενδεχομένως και εξ ολοκλήρου μέσα στη νομοθετική ρύθμιση.

Νομίζω ότι είναι πολύ ουσιαστικό να βρεθούμε αρχές Ιουλίου και να υλοποιήσουμε αυτό το χρονοδιάγραμμα οπότε θα έρθουμε σε επαφή μαζί σας πολύ σύντομα για την επόμενη συνάντηση. Σας ευχαριστούμε όλους που ήσασταν εδώ.